

به‌عنوان سؤال وجواب

۱۳۸۴/۱۲/۲۲

۱۴۲۰۸

کتابخانه آستانقدس

اسم کتاب رساله عملیه فارسی

مصنف

مؤلف سید محمد طباطبائی معروف به مجاهد

خطی نسخ با تزو ۵ سطر

چاپی

سال تحریر .... عدد اوراق ۲۸

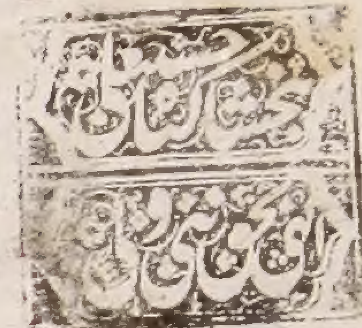
جزء کتب فقه .... شماره خصوصی ....

شماره عمومی ۱۴۲۰۸ شماره قبض ....

واقف سید محمد باقر سبزواری تاریخ وقف محرم ۱۴۰۵

طول ۲۰ عرض ۱۵ شماره صفحات ....

کیف اقول منزل الملک وانا لا املک نفسی

بسم الله الرحمن الرحیم

س چه میفرمایند درباره شخصی که بمسائل شک و سهو عالم باشد، در نماز شک کند وعمداً نماز را بهم نزده باز از سر کیرد آیا نماز چنین شخصی صحیح است یا نه جواب نماز را از سر کرفته صحیح است اما شخص بدون وجه شرعی نماز بهم زند اثم و عاصی است

س هرگاه شخصی تکبیرة الاحرام چنان بکوید که خود هم نشنود و یا مثل نیت از خاطر بکذراند نماز او چه صورت دارد صحیح است یا نه جواب چنین نمازی صحیح نخواهد بود بلی اگر شخص بجهت ثقل سامعه که دارد مانع از شنیدن کلام خود بوده عیب ندارد بشرط آنکه بنوعی بکوید اگر سنگینی کوش نبود میشنید و اگر چنین نباشد نماز باطل است الله اعلم بحقایق الاحکام

س ملائی که اجتهاد و تقلید او بکسی معلوم نباشد آیا دیگران از مسئله و جواب سؤال عمل توانند کرد یا نه ج اگر بنا بر اعتقاد سائل عادل باشد اخذ مسائل صحیح است

س چیزهائی که در نماز در زنان جهت ساتر استثنا شده از قبیل رو و دو کف دستها و دو کف پاها هرگاه مرد اجنبی باو نگاه کند چه صورت دارد حلال است یا نه ج الاحوط لعدم مستثنیا

چه در حال نماز چه غیر حال نماز مطلقا حرام است نظر نمودن از روی شهوت بزن اجنبیه مح

س چه میفرمایند در این باب که هرگاه در نزد شخصی از وجه خمس آنچه حصه امام برده باشد و سادات عالیه درجات آنولا بسیار مضطر و فقیر باشند آیا جناب سعادت مآب شما اذن میدهند که آن شخص حصه امام را به سادات مضطرین آنولا داده ایشان را صبر و رسازد

یا نه

جواب باذن حاکم عادل اعلم میتوان سهم امام خود بلی هذا اللهم ...

س هرگاه کسی در قنوتهای نماز واجبی یا سنتی از آیات قرآن مثل ربنا ظلمنا و یا غیره بخواند نماز او چه صورت دارد جواب چه نماز واجب و چه نماز سنتی صحیح است هر دعا و آیاتی که در قنوت بخوانند بلی فقرات دعائیکه کلمه آمین دارد احتیاط نگفتن است والله اعلم

س چه میفرمایند در این باب که زید از عمرو مبلغ معینی طلب دارد و انکار ... هرگاه بقدر طلب خود از مال عمرو تقاص نماید حلال است یا نه جواب من باب التقاص مال حلال است

س هرگاه زید خمس مال خود نداده باشد آیا عمرو از وی تنخواه کرفته باشد بمال خود مزج تواند نمود یا نه

س هرگاه زید زکوة گندم خود را نداده باشد و عمرو از وی گندم بجهت خوردن ابتیاع نموده باشد آیا زکوة به ذمه تعلق گرفته بود که زید شغل ذمه میباشد که باید بدهد یا مال که باید عمرو بدهد و بعض گندم را بخورد آیا بکدام یک واجبست

اگر زید ... گندم ...

س هرگاه شخصی در وقت تیمم کردن دستها را بر خاک بگذارد و بر داشتن بالا کرد خاک

ریخته شود و هیچ اثر خالی در دستها نماند و بعد از آن مسح پیشانی و پشت دستها نماید آیا تیمم او صحیح است یا نه جواب اگر بضرب دستهای خود را بخاک و زمین زد اگر

س چه میفرمایند در این باب هرگاه شخصی مبلغ شش هزار دینار بشخصی بطریق مصالحه بدهد بیک عدد اشرفی بوعده یکماه مثلا شخصی شش هزار دینار بشخصی بدهد و بگوید این شخص شش هزار دینار را با تو مصالحه میکنم بوعده یکماه بیک عدد اشرفی و آنشخص هم بگوید که قبول کردم آیا آنشخص پول دهنده شرعا تسلط دارد که بعد از انقضاء یکماه یک عدد اشرفی را از آنشخص بگیرد یا نه

اوست
س بعرض مقدس عالی میرساند که هرگاه شخصی مجموع دیوار خانه خود را از چهار جانب که ملک و باعث تعلق ندارد اعم از آنکه در جانب شارع عام واقع باشد یا در جانب شارع خاص یا در جانب خانه همسایه از تخت الی فوق شبکه بسازد آیا احدی را میرسد که او را منع نماید و بگوید این سوراخها را سد کن یا نه

س اگر کسی یکتومان سفید را مصالحه کند بدوازده هزار دینار سفید بوعده یکسال آیا این مصالحه صحیح و شرعیست یا باطل است ج بقسم من کو در سؤال حرام است باطل ح

س ثانی

س حمامی که غسالاتش بجای غصبی جاری شود آیا غسل در همچو حمامی چه صورت دارد جواب اگر غسل کرده منحصر در همان حمام باشد باطل است س اگر کسی در اذکار مستحبه نماز غلط بخواند آیا نمازش درست است یا باطل

س اگر کسی نماز را بکند بعد امام جماعت حاضر شود و اقامه جماعت بکند آیا دوباره نماز کردن با آن جماعت مستحب است یا نه جواب بل اعاده آن نماز بجماعت مستحب است

س کسی زن خود را طلاق بدهد بجهت آنکه متعه بکند او را آیا قبل از انقضاء عده متعه کردن صحیح است جواب زوجه خود را از برای خود در عده نکاح دارد احتیاج نیست

س کسیکه وضوئی قبل از دخول وقت فریضه ساخت بنیت وجوب بخیال اینکه آدم هر وقت میتواند وضو بگیرد و هم چنین در غسل با چنین وضو و غسل نماز میتواند کرد خواه ادا و خواه قضا، و هرگاه کسیکه این وضو و غسل را پیش از دخول وقت فریضه بنیت ندب یا بنیت قربة ساخت آیا بعد از دخول وقت فریضه میتواند با این وضو و غسل نماز بکند یا هر که احتیاج بوضوی دیگر نداشته باشد یا اینکه باید بعد از دخول وقت فریضه وضو را مجددا بکند آیا غسلیکه قبل از دخول وقت فریضه بنیت ندب یا بنیت قربة بعمل آمیاورد غسل جنابة بوده باشد بعد از دخول وقت فریضه وضو ساختن جایز صحیح است یا عدم نقض غسل جنابة یا جایز نیست بلکه بهمان غسل جنابة که پیش از وقت فریضه ساخته است نماز میتواند اگر کرد

که احتیاج بوضو نداشته باشد یا نه جواب فروع مسایل را مفصلا بیان فرمایند جواب
طهارتیکه قبل از دخول فریضه بعمل اورده نماز با ان طهارة صحیح است
و مادامیکه ناقضی از برای غسل جنابت ناقضی بعمل نیامده است
وضو گرفتن جایز نیست اللهم طهّر نفوسنا

س آیا دست برداشتن را در حالت تکبیر واجب میدانند و هم چنین تکبیر قبل از رکوع را
چونکه بعضی از علما این هر دو را واجب میدانند بلکه جلسه استراحت را هم آیا رای شریف آنصاحب
در این مسئله چه چیز است جواب واجب نیست رفع یدین از برای تکبیرین و جلسه
بلکه مستحب است وفقنا الله س واجب تشهد را بیان فرمایند جواب واجب
ان تشهد اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا
عبده و رسوله اللهم صل علی محمد و ال محمد
س اقل مسح در سر و پاها چه مقدار است جواب اقل مسح در سر بقدر مسمی
و در پاها از طول از سر انگشت تا بالای برآمدگی پا بقدر خط باریکی
س عدالت در کسی که نماز میت میگذارد بعضی پیشنماز شرط است که عادل باشد یا نه جواب
کسی اقتدا میکند باید او را عادل بداند س چیزی که روی پا را بپوشاند و ساق نداشته باشد مثل

جواب ایمان

جواب ایمان نانرد کیوه غیر آن نماز در آن صحیح است یا نه جواب احوط اجتناب است
س کسیکه شروع بنماز خسوف یا کسوف و نماز را تمام کرد قبل
انجلا آیا نماز را اعاده کردن واجب است یا سنت جواب مادامیکه تماما منجلی نشده است تکرارش مستحب است
س مثلا کسی در جائی قصد اقامه کرده باشد و بعد از آن چنان اتفاق افتاد که به یک فرسخی یا سه فرسخی
بعنوان سیاحت یا مهمان یا تجارت سفر کرد و غرضش این باشد که باز کردد آیا قصد اقامه
او بر هم خورد یا نه جواب اگر بعد از مراجعت بنای توقف ده روز دیگر را دارد اقامه است
س اگر کسی خواهد که بچهار فرسخی سفر کند اما میداند که ده روز یا زیاده در آنجا ماندنی است
آیا این سفر را اطلاق کنند و در این صورت نماز را قصر میکند یا نه جواب اگر توقف
ده روز و زیاده را دارد نمازش تمام ذهابا و ایابا و ما بینهما
س اگر کسی در سفر باشد و وقت نماز داخل شود و نماز را نگذارد با وجود وسعت وقت
داخل وطن شود و هنوز وقت باقی باشد آیا نماز را قصر میکند یا تمام و هم چنین عکس آن
چه طور است جواب تمام میکند و عکسش عکس حکم کرد است
س بعض مقلدین عالیم نشاکه صیغه متعه را بزبان فارسی و عربی بچه طریق باید ادا نمود و عبارت
او را هم بفارسی و هم بعربی بیان فرمایند که عند الحاجه همان لفظ بدون کم و زیاد ادا شود
بفرمایند با امکان عربی هر چند بتعلیم باشد جایز است و الا نه بیان فرمایند جواب
اجرای صیغه وظیفه عالم و غیر عالم درو اشکال است و هم چنین فارسی احتیاط در ترک است

فارسی نیز تمام است و احوط احتیاط لازم است

بنارا
س ملّائی که نقرفرمیان اجار دانشته آنکرده قواعد اعراب نصرف وعدم صرف وضوابط ندانند باوجود ملّائی که همه را بتحقیق وتدقیق بداند یانداند این چنین ملّا نکاحش صحیح است یانه در صورت نادرستی چنین عقدی ولدی حاصل شود انرا ولد زنا توان گفت یانه جواب چنین شخصی قابل نیست که اجرای عقود نماید واگر چنین شخصی اجرای صیغه نکاح نماید چون اولادیکه از وجود ایشان
زوج و
حلال زاده میباشند چون اعتقاد زوجه بر صحت ان عقد میباشد

س سجدهٔ سهو یا نماز احتیاط یا اجزاء نماز احتیاط جزء نماز است یانه ج سجدهٔ سهو جزء نماز نمیباشد واما قضای سجده و نماز احتیاط احوط انست
اصل
جزء نماز حساب نماید بنابراین اگر فعل منافی میانه نماز و نماز احتیاط

و میانه نماز و سجده فراموش شده حاصل شود اولی قضای سجده یا نماز احتیاط بعمل آورد بعد از آن اصل نماز را اعاده نماید

س چه میفرمایند در خصوص امر بمعروف ونهی از منکر بر هر مکلف بالغ وعاقل از مسلمین واجب است یا بر بعضی دون بعضی وبعضی کسان هستند از بابت امر بمعروف سخن میگویند وسخن ان شخص را نمیشنوند واو را مذمت میکنند ومیگویند ترا چه نسبت با امر بمعروف کردن دیگران آیا تکلیف از ان شخص مرفوع بود ساقط میشود یانه جواب امر بمعروف ونهی از منکر بر جمیع افراد مکلفین در صورت امکان وعدم ظن ضرر وهتک احترام واجب ولازمست وتارک ان آثم وعاصی است م ح

س چه میفرمایند

٥

س چه میفرمایند در خصوص بعضی از مرثیه خوانان که در وقایع جناب سید الشهداء ارواحنا فداه و سایر شهداء کربلای معلا را میخوانند وچیزها چند نسبت بایشان میدهند که در کتابها علماء پیدا نمیشود آیا امر بمعروف با این جماعت لازم است یانه جواب اگر علم بکذب ان نداشته
نهی از منکر
باشد از بابت امر بمعروف منع نماید
باواز و
س گوش دادن باین کلمات گذشته وگریه کردن باین کلمات چه صورت دارد جواب گوش دادن بصوت غنا واحادیث دروغ حرام است م ح

یانه
س هرگاه کسی از حرام جنب شود در حین مقاربت عرق کند این عرق مزبور نجس است یا هرگاه که غسل نکرده است نجس خواهد بود مطلقا
مادامی
دیگر غسل نکرده است نجس است
خرم

س هرگاه شراب را بجوشانند وعرقش را بکشند واین عرق مذکور مسکر است آیا در این صورت این عرق نجس است یا پاک وهرگاه این عرق مسکر نباشد چه طور است نجس است یا پاک کیفیت آنرا بیان فرمایند جواب مطلقا نجس است

ادای
س شهادت دادن در پیش غیر مجتهد چه صورت دارد جواب ادای شهادت در نزد مجتهد عادل بی عیب است م ح

س ساداتی چند هستند که برابر خمس از مردم میگیرند بنوعی که اگر آن شخص ندهد
بری الله
با او بیحرمتی میکنند وعدالت این سادات معلوم نباشد آیا آن شخص که خمس میدهد

بشود یا نه جواب اگر با تحقق سیادت و فقر ابراء الذمه حاصل است

س شک در عدد نمازهای آیا نماز چه طریق است آیا بنا را بر اقل گذارد یا بر اکثر جواب شک در عدد رکعات موجب بطلان است در رکعات با تمام رز در ارکان

متابعت کردن ماموم را با امام در اقوال و افعال بیان فرمایید جواب متابعت نمودن ماموم امام در اقوال واجب نیست مگر در تکبیرة الاحرام و سلام و در افعال در جمیع مقامات واجب است صح

س هرگاه شخص صاحب عیال باشد و از ضروریات اثاث البیت چیزی نداشته باشد تقتیر بکند و مقداری مال جمع کند که اینها را درست نماید آیا بر پول و جبر خمس تعلق میگیرد یا نه جواب هر چیزیکه از مؤنه سال زیاد باید خمس بر آن ~~تعلق میگیرد~~ اخراج نماید صح

س هرگاه شخص مقداری مال از نقد جمع کرده باین قصد که باین پول متاهل شود و خانه و اثاث البیت خانه را درست نماید آیا خمس واجب شده است در این پولها نه جواب جواب این مذکور شد صح

س هرگاه شخصی را از پدرش مقداری مال از نقد و جنس و ملک و غیر ملک مانده است همه را نقد کرده مدتی از منافع آن وجه گذران کرده است حالا اصل آن وجه باقی است آیا بر آن وجه یا منافعش یا اصل مال تنها خمس تعلق گرفته است یا نه الا اصل در ارث

خمس

خمس هست یا نه

س متنجس خونی که آن متنجس از درهم بغلی کمتر است مثل خون معفو است یا نه جواب احوط اجتناب است صح

س آیا کسی میتواند که خود حضور صاحب الامر رد نماید با وجود امکان مجتهد یا نه و بر فرض نتوانستن باید که بمجتهد بدهد یا مجتهد اذن دهد و اگر بنا شد خود میتواند داد یا نه جواب باذن مجتهد بدهد بری الذمه است صح

س آیا در سیادت سید یا فقر فقیر شهادت یک نفر عادل کافی نیست که بایشان خمس و زکوة بتوان داد یا اینکه سید یا فقیر خودش اقرار بسیادت یا فقر کند قول ایشان مسموع است یا نه

س دهن شخصی که نجس شده با نجاست خارجی یا باطنی تطهیر این چه طریق است و هرگاه در بن دندان چیزی مانده باشد تطهیر آن با آب قلیل یا کثیر چه طریق است جواب

ج آب دهن را که بیرون انداخت بعد از زوال عین نجاست دهن محکوم بطهارت است و چنین هایی که در بن دندانها میباشد اگر عین نجاست با و نرسیده است نیز پاک خواهد بود م

س حد بلوغ در مرد از حیثیت سن تمام شدن سال پانزدهم یا داخل شدن سال پانزدهم و در زن تمام شدن سال نهم یا داخل شدن بسال نهم از حیثیت سن ج علامت بلوغ در مرد و زن یکی از سه چیز است یا دخول در سال شانزدهم در حق مرد و دخول در دهم در حق زن یا انبات شعر در ظهر عورة یا بیرون امدن منی مح

س شیر زوجه بر زوج حرام است یا نه و بر فرض حرمت آیا بر شوهرش حرام میشود یا نه خواه در صورت سهو خواه در صورت عمد و یا بعلم حرمت یا از روی جهل بمسئله

س کسیکه قضا داشته باشد نماز سنتی میتواند که بکند یا نه و هم چنین قبل از نماز واجب نماز سنت که غیر از نوافل یومیه باشد میتواند بکند یا نه ج احوط ترک نماز سنتی میباشد نماز قضا و قبل از ادای فریضه هر نافله از یومیه نوافل را جایز است بعمل آورد م

س تمام شدن سجده سر برداشتن است یا فارغ شدن از ذکر سجده ج سر برداشتن از سجدهٔ دوم است و احوط است بعد از ذکر پیش از برداشتن سر از سجده

دوم

دوم اکمال دوم است و احوط است اکمال سجده را

۴ بعد از ذکر واجب حساب نماید م

س کسیکه سهواً رکوع را فراموش کرده داخل سجدهٔ اولی باشد و در اثنای آن بیادش آمده که رکوع نکرده است آیا نمازش باطل است یا آنکه بسجدهٔ دوم داخل شود باطل است مثلا فرمودند که در صورت اولی عود کند آیا راست ایستد رکوع را بجا آورد و سرش را بردارد و لحظهٔ راست بایستد بعد از آن بسجده رود ج نمازش باطل است هرگاه داخل سجده شد و خاطرش آمد که رکوع را فراموش کرده است بلی اگر قبل از سجده ملتفت شد که ترک رکوع نموده برخیزد راست و بعد از آن برکوع برود و بعد از تمام نماز احوط است که اعاده نماید اصل نماز را مح

امده

س مثلا کسیکه از کسب و غیره تدارک سالیانهٔ خود نسبت بحالش کرده از ماکولات و ملبوسات و ظروفات و فروشات بعد از خروج سال چیزی از ماکولات زیاده مانده و با مذکورات قلیلا و کثیرا مانده است آیا از آن زیادتی ماکولات و ماندهٔ اشیا خمس باید داد یا نه ج اگر از زیادتی نفع کسبش بوده آنچه زیاد میاید در عرض سال خمس آنرا بدهد ع

س در تطهیر مخرج بول یکمرتبه آب ریختن یا ازالهٔ نجاست کافیست یا نه و هم چنین در مخرج غایط یکمرتبه شستن بنفسه که عین و اثرش زایل شود کافیست یا نه ج تطهیر مخرج بول دو مرتبه لازم است اگر چه تعدی نکرده باشد و مخرج غایط یکمرتبه کفایت میکند اگر تعدی نکرده و الا متعین است دو مرتبه شستن آن مح

س طريقه غسل ارتماسی در میان آب کر مثل خزینه حمام یا آب جاری که آب تا سینه اش باید میتواند که همانجا که ایستاده نیت کند و بآب فرو رود یا لحوری از آب خارج نماید مطلقا و در آنجا نیت کند و بآب داخل شود و غوطه خورد یا اینکه در جایی بیستد که آب تا زانویش یا کمتر یا یکوجب زیاده باشد و از آنجا بآب فرو رود ج بلی همان مکانیکه ایستاده در آب میتواند نیت غسل کند و در آب فرو رود اعم از انکه آب تا سینه و بالاتر باشد یا تا ناف و پایینتر باشد بل مستحب است از آب خارج شود

س غسل ترتیبی را آیا کسی که در میان آبست و تا سینه آبست میتواند بکند باین نحو که اول سر را فرو برد بعد از آن جانب راست و بعد از آن جانب چپ یا انکه در شستن جانبین از آب بیرون آید و فرو رود یا انکه بطرف مجموع اعضا را بشوید بترتیب معلوم

[illegible]

س در تیممی که بدل از وضو یا غسل باشد یکضرب کافیست یا نه و طریقه مسح رو و دستها در تیمم مفصلا بیان فرمایند ج تیمم بدل از وضو و غسل دو ضربست علی الاحوط و طریقه مسح رو و دستها در رساله مفصلا مذکور است رجوع نموده باشد

س آیا قول عادل واحد

در حکم

٨

در حکم بطهارت و نجاست حجت است یا نه

س چیزی که نجس شده باشد از ملبوسات و غیره و شخصی بدهد آنرا بنوکرش یا زوجه اش یا طفل ممیز که بشوید بعد از آنها بیاورند که شستیم و پاک کردیم آیا قول ایشان مسموع است یا نه

[illegible]

س در نذر و عهد و سایر معاملات صیغه عربی شرط است یا نه و در صیغه نذر و عهد تلفظ شرط است یا بمجرد اخطار ببال نذر و عهد لازم میشود بینوا اجرکم الله جواب

[illegible]

س غساله هر نجاست غیر از آب استنجا طاهر است یا نه ج نجس است اما غساله بول اگر تعدی نکرده باشد احوط اجتنابست و اگر تعدی کرده باشد نجس است و اما غساله استنجا از غایط اگر غیر متعدی باشد طاهر است

س لباسی که رنگ داشته باشد و نجاست باو برسد آیا در تطهیر آن باب قلیل یا کثیر باید این قدر بشویند که دیگر رنگ پس ندهد یا نه

س شستن [illegible]

در وضو آیا آب بر موئی که بر پوست روید رسیدن او غایان است واجب است یا نه و هم چنین
در دست [illegible]
[illegible]

س مثلا کسی معتاد باین باشد که همیشه در آخر رکعات نماز چهار رکعتی تسبیحات اربعه
میخواند سهوا لا شعورا حمد خواند در اثنای یا آخرش بیادش آید که میبایستی من تسبیحات
میخواندیم آیا عود بر تسبیحات کند یا بحمد اکتفا کند ج عود نماید میخواهد حمد بخواند
و میخواهد تسبیحات اربعه بخواند و افضل اختیار تسبیحات اربعه است ج

[illegible]

س هرگاه زید وصیت کند که صوم و صلوة و ختم قرآن از عمرو کو فته ام و نکرده ام یا آنکه
کرده باشد لکن مقلد مجتهدی نبوده در این صورت این هم از جمله دیون زید است که از اصل
مال ببرد نمیرود یا نه

س هرگاه کسی مقلد مجتهدی باشد و در حال حیوة یا وفات آن افضل یا اورعی بهم رسد عدول
جایز است یا واجب است ج عدول از غیر اعلم باعلم حی لازم است ج
س هرگاه قاری در آخر آیات وقف کند

داعراب

داعراب آخر بعضی از آیات نداند چه صورت دارد صحیح است یا نه و باین قرائت نماز میتوان کرد
ج عمل صحیح است مط
س وقفی و وصلی که در نماز واقع میشود خواه وقف بحرکت بوده باشد یا وقف بسکون
وصل بحرکه بوده باشد یا وصل بسکون در این چهار صورت کلمه لاحقه مفتتح بهمزه بوده باشد
یا نباشد در صورتیکه کلمه لاحقه مفتتح بهمزه بوده باشد همزه همزه وصل بوده یا همزه قطع
تفاوت حکم مراتب مسطوره را بیان فرمایند و هرگاه در صورت بطلان بعض صور مسطوره
شخصی سهوا صورت باطله را بعمل آورده باشد چه حکم دارد اعاده کلمه ضرور است یا اصل نماز
باطل است و هرگاه پیش از اتمام کلمه وقف بحرکه نمود مثلا در اواسط کلمه بجهت تذکر غلط
در همان کلمه یا در کلمه سابقه یا وصل بحرکه نمود بجهت تذکر غلط در صورتیکه همان کلمه
یا کلمه سابقه مفتتح بهمزه قطع بوده باشد چه حکم دارد چون جناب آقا سید محمد باقر مرحوم
در بعض صور مذکوره حکم ببطلان نماز میفرمودند بنابرین رای شریف حجة الاسلام را
واجبست که بدانیم جواب غرض مسائل مذکوره را مفصلا بیان فرمائید و هرگاه
بعد از فراغ از عمل متذکر شد که صورت باطله وقف و وصل را در نماز بعمل آورده است
چه حکم دارد یا در میان نماز و لکن بعد از گذشتن محل متذکر شد که صوره باطله را
بعمل آورده است چه حکم دارد و گذشتن محل بچه چیز است آیا بشروع کردن بکلمه
لاحقه است یا برسیدن بحد رکوع است و هرگاه صورت باطله وقف و وصل سهوا

در تکبیرة الاحرام واقع شود چه حکم دارد نماز باطل میشود یا نه و توقف بچه چیز متحقق میشود
بقطع نفس یا بسکوت ما بیّنوا اجرکم علی الله ج تفصیل مسئله در سؤال اول مذکور است
جواب رجوع نمائید بسؤال و جواب که تفصیل مسئله در سؤال اول
هم در اینجا ذکر شده ع

س هرگاه در جیب مصلّی دستمالی حریر باشد نماز ش چه صورت دارد ج مجوز احریر نماز

س کسیکه باغ انگور دارد صحیح خواهد بود یا نه ع
و ارامنه آمده از برای شراب ابتیاع مینمایند و بقیمت دارد که انگور باغ را شراب خواهند
نمود مبایعه آن صحیح است یا نه و بر فرض عدم صحت قیمتی که از ارامنه میگیرد حلال است
یا نه

س بجهة تحصیل ثواب متعه کسی زوجه خود را و حال آنکه ناخوشی از طرفین
ندارد تکلیف بطلاق نماید و زوجه در عوض طلاق چیزی بزوج خود بدهد و زوج
مطلقه نموده در اثنای عده صیغه متعه را جاری میتواند بکند یا نه ج از برای
زوج احتیاج بعده زوجه نمیباشد # بل صیغه متعه را هر وقت بخواند جاری کند
نموده ع
مال الصاحب الامر ع که در اداء آن اذن مجتهد حی لازم است و دست اکثر صاحبان خمس
بمجتهد نمیرسد که تحصیل اذن نماید آیا اذن عام باهالی ولایات بعیده میدهند که
بستید فقیر بدهند یا نه
بخصوص اذن مجتهد اعلم دعوی در دادن حق امام علیه السلام
نمیدهم ... از سرکار ... نجو ... اذن

س اگر شخص عوام تقلید بهیچکس نکند دختر او هم شود که تقلید واجب است
عبادات او چه صورت دارد ج عمل جاهل مقصر باطل است چون نیت قربت
از برای او ممکن نمیشود ع

س اگر شخصی دختر سه ساله را صیغهٔ تمتع خواند

بمدتی که در آن مدت قابل تمتع نباشد مثلا سه ساله را دو ساله یا سه ساله زمان

قرار دهد آیا بابت عقد مادر آن دختر بآن عاقد حلال باشد یا نه ج محرمیت

حاصل میشود باین قسم که در سؤال مذکور است

س تبعیض در تقلید جایز است یا نه ج اگر آن دو مجتهد یا مساوی

~~در صورت تساوی مجتهدین در علم و ورع یا عدم ظهور بترجیح یا مخفی از عدم~~

~~ارتباط احد مسئلتین یا مسایل بدیگری من حیث الاصالة والفرعیة~~ ست ولی جایز

اما اگر دیگری از دیگری اعلم باشد تقلید لازم است

س تقلید افضل واجب است یا نه ج تقلید اعلم لازم است

س آیا شخصی عادل ادعای اجتهاد کند بمحض ادعای او معتبر است یا لا اهدان اثبات

ج ادعای او در حق خود ثابت نمیشود بلکه اهل خبره از علما باید

تصدیق نمایند

س آیا عدالت چه معنی دارد و شناختن بچه طریق است ج در رساله این

مسئله بتفصیل بیان شده رجوع برساله نمو باشند

س اگر شخصی مانع زکوة شود

واعتقاد

واعتقادا او معلوم نشود چه صورت دارد ج فاسق است و اگر

اعتقاد باصل زکوة و نماز و دین و پیغمبر نداشته کافر است

س اگر شخصی حروف شهادتین را از مخارج ادا نکند و لکن اعتقاد داشته

باشد چه حکم دارد ج از مؤمنین است و اگر معذور باشد

از صحیح گفتن عاصی هم نمیباشد

س اگر شخصی معنی شهادتین نداند و بمحض تکلم بالفاظ آن در حکم اسلام

میشود یا نه ج داخل زمره مسلمین و مؤمنین است

س آیا تقلید در اصول دین جایز است یا نه ج تقلید در فروع

دین است و بس خلق را تقلید ایشان بر باد داد

س اگر شخصی چند سال نماز

اجاره کرده است و بعد از مدت مدیدی شک کند که رکوع و سجود درست

بعمل آورده است یا نه چه صورت دارد اعاده لازم است یا نه ج شک

بعد از عمل اعتباری ندارد

س اگر شخصی

در قنوت نماز واجبی غلط کرد در کلمه یا در حرف یا در اعراب نماز

او باطل است یا نه ج نمازش صحیح است

س هرگاه شخصی بخواهد فرستد نزد شخصی دیگر

کسی که جهت استیفای شد در شان مظنه دارد صاحب مال که آنرا دو سی
خرج سعی فروشی خود را بر نمیدارد و شخص فروشنده حق سعی خود را ابراء
و اظهار نکند که من حق برداشتم چه صورت دارد ج اگر باذن شاهد
حال یقین دارد که راضی نیست استیفاء حق سعی اگر بر میدارد
اشکالی ندارد ح

س هرگاه شخصی وضو بسازد و آب را در وقت شستن رو از باب مقدمه
بالاتر از رستنگاه مو بریزد و وقت مسح پیش سر دست بآن تری برسد
در آن مسح پاها نماید چه صورت دارد ج چنین وضوئی در
صحت است اشکال است ح

س اینکه هرگاه شخصی خودش در ولایتی توطن ندارد اما پدر آن شخص در آن ولایت
توطن دارد و ملکی که در توطن معتبر است هم دارد آیا بر ولد آنشخص هرگاه
داخل آن ولایت شود و قصد اقامه نکند واجبست قصر کند یا اتمام

س آیا مال الصغیر را بتصرف اب یا جد آن با عدم وثوق بابیها او جده و خوف
اتلاف ایشان مال الصغیر را میتوان داد یا نه

س عدالت در مستحق زکوة شرط است استحقاق

باشد

باشد و بر نفقه بر اشتراط در جمیع اصناف شرط نیست الا المتعلقة و العاملة یا در بعضی اصناف
ج احتیاط عدالت است در زکوة گیرنده ح

س زکوة فطره را مثل زکوة مال بایتام مسلمین میتوان داد یا نه بر فرض جواز خود مکلف
خرج مایحتاج ایتام میتواند بکند یا نه ج مال زکوة فطره را هم بایتام مسلمین داد
اما تسلیم بکسی که مطمئن باو باشد نماید تا اثرا و خرج طفل یتیم نماید ح
و چنانچه صغار غیر ممیز باشند مثل طفل یکساله بر قیم شرعی بدهند مثل جد و اب
و وصیهما بحیث یشمل هذا والحاکم الشرعی والعدل من المؤمنین ج مقصود سؤال
کننده معلوم نیست چه چیز است ح

مدیون که مستحق زکوة باشد از جهت دین مطلقا زکوة را باو میتوان داد یا انکه
مشروط است باینکه علم بهم رسد که در دین صرف میکند یا ظن بهم رسد ج همین قدر
که فقیر شرعی باشد زکوة دادن باو بی عیب است بعد خود داند ح
سادات که مؤنه سنه ندارند ولیکن قادر باکتساب کل مؤنه یا بعض هستند
مؤنه سنه را از وجه خمس بآنها میتوان داد یا نه ج اگر مؤنه تمام سنه را میتوانند
از کسب پیدا کنند خمس بآنها نمیرسد بلکه به مستحقین فقرا بدهند خمس را ح

س نفر سادات مؤنه سنه خود شان را یا بعض آنرا که از وجه خمس کرفته اند با احتیاج خود شان هبه بکسی کردن ایشان شرعا جایز است یا نه ج اکر شخص بصیرو حاذق
نبوده امریش مال خود را طرح هبه بمردم دهد مومنین چه عیب الناس
مسلطون علی اموالهم خمسکم کرفته اند مال خود شان میباشند
س سادات که ملک دارند لیکن نماء ملک مزبور وفا بمؤنه سنه نمیدهد اما اصل ملک را
اکر بفروشند وفا میکند آیا تتمه مؤنه سنه را از وجه خمس بایشان توان داد ج

س نقد و جنس از کازری با استجماع شرایط خمس یا زکوة از نصاب یا غیر آن اکر منتقل
بمسلم شود خمس یا زکوة نقد و جنس مزبور بر مسلم واجب است یا نه و بر تقدیر وجوب
نیت را از قبل خود بکند یا از طرف ناقل کافیست

س آیا فقیر سید و غیر سید را مستحق میتوان کرد یا آنکه در جمیع اوقات اعطاء وجه خمس
یا زکوة مثبت شرعی باشد فقیر را ج اکر اول علم بفقرشان داشته است
مادامیکه علم بحال خلاف آن ندارد فقیرشان مستصحب است س آیا رد مظالم را بقیم

شرعی صغار که فقیر دارند میتوان داد و اکر قیم شرعی نبوده باشد عدول مؤمنین بجهت
صغار قبض نمایند یا نه ج بلی میتوان داد

س اکر در زمین مسجد در وقت کندن نقد یا جنس بیرون بیاید چه باید کرد
ج
س اکر چنانچه مستحاضه کثیره یا متوسطه در وقت قطع نشود در جمیع اوقات صلوة و بیرون خارج
بدن تعدی نماید غسل را چه نحو بکند اکر بسته خون ممکن نباشد بوضع پنبه یا غیر آن
و غسل ظاهر نمودن هم میسر شود واجبست باین طریق عمل نماید یا نه ج

س اکر کسی مال کسی را تلف نماید و ادعا نماید که از نحوی نا شتم صاحب مال را قطع
تسلطی بادست یا نه ج
ط ر ا لسطر د ا ر د

س هرگاه شخصی میرون پول حرامی بشخصی بدهد و حال آنکه آن شخص میداند که آن
پول حرام است و بعد از غایب شدن آن شخص همان کس از جنس همان پول از او
میتوان کرفت یا نه ج

س هرگاه شخصی عمداً گوید که رأی فلان مجتهد در فلان مسئله چنین است و حال آنکه دروغ میگوید و هم چنین هرگاه گوید که از مجتهد فلان مسئله را چنین شنیدم آیا با این دروغ صوم باطل میشود یا نه ج

س هرگاه شخصی سخنی گفته است چند روز پیش از این و الحال بر سامع شدن عارض مشتبه شد که آن سخن باعث ارتداد متکلم شده یا نه آیا در این صورت اجتناب سامع از آن شخص واجب است یا نه ج اصل این است که مرتد نشده باشد و ملاقات با او عیب است

س چنانچه شخصی یک کلمه رده بگوید و مستمع نداند که عمداً این لفظ گفت یا نه و آیا معنی این کلمه میداند که باعث ارتداد است یا نه این مسئله چه صورت دارد ج تا بتوانند حمل بر صحت نماید امر او را

س هرگاه مثلاً لباس و فرش و رخت را بجای متنجس یا در نیل متنجس رنگین نموده باشند خشک کردن شرط است در پاک نمودن آنها با آب قلیل و بغیر آن یا نه و بر تقدیر عدم شرطیت اسم اطلاق در غساله آنها شرط است در پاکی آن محلها یا نه بلکه غساله آنها هر چند مضاف بیرون آید آن محلها نیز پاک کند

س هرگاه شخصی [illegible] شخصی باشد و مدعی طلب هم نمود و مطالبه نماید و راضی به بقاء دین در ذمه او نیست و قرض را با وجود قدرت بر ادای دین از دادن امتناع نماید در وقت مضیق وضو و غسل و صلوة او باطل است یا نه

س همچنین صاحب طلب در ولایت دیگر است و در وقت توسع رسانیدن دین بوی ممکن نیست آیا عبادت آن مدیون در این صورت چه طور است ج با وجود ممکن بودن ادای دین اگر رد نکند نمازش صحیح است اگر چه آثم است چه جای آنکه ممکن نباشد ج

س و اگر کسی طعام حرام بیتن خورده باشد بعد از اندک زمانی که هنوز در معده اوست مشغول عبادت شود آیا عبادت او چه طور است ج عبادتش صحیح است اگر چه آن طعام و شراب نجسی باشد بلکه اگر شخص خمر خورده باشد مادامی که سکر حاصل نشده تا شده [illegible] کند صحیح است

س نهری هست که منبع دارد و جاری است لکن منقطع میشود بعضی اوقات بعد از آنکه [illegible] قطع شد چند ساعت بعد از آن قدری قلیلی از آن نهر میآید و ما نمی دانیم که این آب متصل بماده است یا اینکه از خارج یا کوه آب بر آن نهر [illegible] نماز او صحیح این آب چه صورت دارد ج اگر از ماده قطع شده بلا از ماده بقدر کر نباشد و از کوزه آب نجس نباشد

س هرگاه مثلا بینی شخصی خون شده و از آن خون با آب قلیل احتیاج بانشردن
موی دهن و سبیل است یا نه

س هرگاه شخصی در اثنای نماز در قلب خود نه در زبان شی بکسی نفرین کند
اعم از انکه آن شخص مستحق نفرین باشد یا نباشد آیا نماز او چه طور است

س هرگاه شخصی در اثنای نماز از روی تلذذ و ریبه با اجنبی نظر کند آیا
نماز او باطل است یا نه

س هرگاه کسی در راه حج پیش از احرام بستن یا بعد از آن مرتکب گناه کبیره
باشد آیا حج او چه صورت دارد

س هرگاه کسی غیبت کسی را بکند و قلبا او را دشمن دارد و حال انکه انکس عالم باین
نیست که آن شخص غیبت او را کند و یا او را دشمن میدارد اگر آن شخص همان شخص را
مهمان بکند آیا طعام آن شخص بر مغتاب حلال است یا حرام

س کسیکه یکنماز چهار رکعتی

میگذارد

میگذارد و از اول آن نماز تا رکعت سیم مثلا آنرا نماز عصر میدانست لکن در رکعت سیم
شک بر وی عارض شد که گاه هست که این نماز ظهر باشد آیا این شک اعتبار
دارد یا نه و اگر آن شخص کثیر الشک باشد در اینصورت چه طور باید کرد

س دیگر کثیر الشک را بیان فرمایند که کثیر الشک کرا میگویند

س هرگاه بشارع عام خاک غصبی ریخته باشند و از گرد آن برای عابر بلباس شخصی
که از آنجا عبور میکنند بنشیند و همچنین بر روی کفش چسبیده باشد آیا صلوة
و وضوی آن شخص را عیب میرساند یا نه

س هرگاه شخصی قضای نماز آیات و نماز یومیه داشته باشد آیا ترتیب میان
آنها شرط است یا نه

س هرگاه شخصی در نماز اجازه بعضی از اذکار مستحبه را که باعتقاد خود درست

وصحیح است در نمازی که گفته است آیا اعاده آن واجب است یا نه

س هرگاه شارع عام واسع و فراخ باشد بحیثیتی که زاید بر پنج ذراع بنابر قولی و هفت ذراع بنابر قول دیگر در آن زاید هر گونه تصرف کردن مثل هبه و تملیک و بناء سکنی و غیر ذلک جایز است یا نه و مراد از حدیث بقباب که دلالت میکند بر نهی از اخذ واسع من الطریق [illegible] بیان فرمایند

س بنابر جواز تصرف در زاید از حد شرعی طریق هرگاه طریقی کج باشد و زاید از حد شرعی نباشد کسی از ملک خود بقدر کجی طریق در مقابل آن کج بدهد و تصرف کند و غرض راست کردن طریق باشد جایز است یا نه و بر تقدیر جواز مباشر حاکم شرع باشد یا نه بیان فرمایند

س هرگاه شخصی در جامه یا در بدن خود خون یابد و نداند که از دم آن [illegible] است یا نه یا بخیال غالب نگذارد آیا نماز وی صحیح است یا نه و غیر در این هم هست که اصل در چیزها طهارت است یا نه

[illegible]

س هرگاه شخصی

بسبب

بسبب وسواس موالات را در قرائت بجا نیاورد و در این باب اختیار باشد بهیچ وجه علاجش نکند آیا نماز وی در این صورت صحیح است یا نه

[illegible]

س هرگاه شخصی چیزی از مال خود انداخته باشد و بهیچ نوع تصرف نکند بلکه از مالیت خود وضع کرده بی‌مصرف نماید آیا در این صورت شخصی که او را ناخوش دارد بلکه دشمنی هم دارد بحسب دنیا یا بحسب آخرت میتواند مثل دیگران آن چیز بمصرف رساند یا چیزی صرف کند یا با این کس حرام است بسبب دشمنی چه صورت دارد

س هرگاه شخصی در رد حق الناس کثیر الشک باشد مثلا شک میکند که فلان چیز که از بقال گرفتم قیمت آن را داده ام یا نه یا بفلان شخص که قرض دار بودم آیا دین او را رد کرده ام یا نه و از آن شخص صاحب طلب سؤال مینماید که من حق تو را رد کرده ام یا نه و آن شخص در جواب میگوید که من در خاطر ندارم و بعید است که داده یا نداده چه صورت دارد

[illegible]

آیا نسبت بکثیر الشک در عبادات فرقی هست میان اصل عبادات و اجزای آن در اینکه
بنا بر صحت میگذارد مثلا هرگاه شک کند که نماز گذارده ام یا وضو کرده ام یا نه

طفلی که نمیدانم مکلف یا غیر مکلف است با او معامله نموده ام آیا معامله آن شخص صحیح است یا نه
[illegible]
[illegible] در این صورت [illegible] عیب [illegible]

برنجی که بآب متنجس که بعد آن آب متنجس رسیده بهمان رطوبت بآب کر یا نهر بشوید
آیا آن برنج پاک است یا نه احتیاط شستن است بعد از خشکانیدن آن و در صورت
عدم ضرر [illegible]
همین عبارت [illegible]

هرگاه شخصی در خواب محتلم شده و همان لذت را دیده است بعد از بیدار شدن
اندکی رطوبت در زیر جامه دیده یقین نکرده است که منی است یا غیر منی آیا آن
شخص غسل واجب است یا نه در این صورت غسل واجب نمیشود

هرگاه شخصی بشخص دیگر چیزی بخرد نسیه و قصدش آن باشد که در وقت ادا
کردن قیمت پول حرام بدهد آیا آن چیزی که خریده است با این شخص حلال است یا نه
هرگاه بایع و مشتری هر دو بدانند که قیمت این نسیه را از حرام در وقت ادا پول حرام

داده خواهد شد

داده خواهد شد مبیع حلال میشود یا نه و هرگاه پول حرام را بکسی قرض بدهد بمدت معین
و مدیون در وقت ادا از پول حلال عوضش را بدهد آیا بقرض دار حلال میشود یا نه

س هرگاه شخصی مسئله چند نویسد و از مجتهد استفتا کند مجتهد جواب او را
بدهد و بقرینه معلوم شود یا مظنون که کلام مجتهد است آیا باین قول عمل میتوان کرد
یا نه

س هرگاه شخصی برود بنزد صراف ریال بدهد بصراف در عوض آن یا همه را پاره
سفید یا بعض را پاره سفید و بعض را پول سیاه بدهد آیا ربا بعمل آمده یا نه ج

س هرگاه شخصی رطوبی مزاج باشد هر وقت چیزی که رطوبت دارد بخورد یقین
ضرر میکند از برای دفع آن ضرر آن طعام چند لقمه عسل یا چیز حاری بخورد فی الفور
ضرر طعام سابق مضمحل شود در این صورت خوردن آن طعام مضر حرام است برای کس

یا مباح

هرگاه رنگ قبا یا پیراهن سیاه یا کبود مثلا بوده باشد بعد از آن متنجس شود بملاقات

اعیان نجسه مثل منی و خون و غایط و بول یا بملاقات اشیاء متنجسه مثل حناء متنجسه حکم

آن در کیفیت تطهیر همچنان است که در مسئله سابقه گذشت یا نه ج در آب

کر یا جاری بشوید از غلظت دیگر که تمام عصر و غساله از او رود محکوم

بطهارة و بی عیب است و احوط است که در آب کر یا جاری بگذارد ۲ — وفشار ندهد به همین قسم بگذارد بخشکد بعد از آن دو مرتبه بشوید ح

س آب جویی را مثلا در یکروز چند دفعه از ماده منقطع میسازند و میگشایند

در صورت شک که حالا منقطع است از ماده یا متصل و حالت سابقه هم معلوم نیست

و آبش جاری و کمتر از کر است استعمال میتوان کرد در تطهیر نجاست از لباس مصلی

و غیر آن یا نه ج مادامیکه بعلم بقطع از ماده و وقوع نجاست در آن نبوده

باشد استعمال آن ضرر ندارد ح

س هرگاه بعضی از علماء بلد که جامع العدالة باشد ادعا اجتهاد کند در وقت ضرورت

و احتیاج و تعذر وصول بفتوی مجتهد حی مسلم الاجتهاد بفتوی او عمل توان

کرد یا نه ج اگر علم باجتهاد از حاصل شود و اعلم از او ممکن نباشد عمل بفتوای ۴ — بی عیب است بلی اگر بعد ممکن شد تقلید اعلم دیگر تقلید نکند ح

و هرگاه نقل بفتوی از مجتهد میت بکند چه صورت دارد و هرگاه بگوید

موافق قواعد شرعیه مسئله چنین است یا بگوید من چنین میکنم در این صورتها در مقام

ضرورت چه باید کرد ج تقلید میت حرام است و باید مجتهد باشد و بگوید

و این حرف را نسبت بدلیل بدهد مشکل است قبول آن اعاذنا الله من الخطا

هرگاه از شخصی روزی مزوج ببول یا چرک که خشک شده تمیز باشد در آب کر

غسل نموده است آب کر بهمه جا او رسیده است اما در آب بر طرف نشده است

آیا پاک است یا نه

هرگاه با آب مباح خاک غصبی یا گل غصبی همان آب ممزوج شود اما آن آب

بقدر کر باشد آن شخص از آن آب وضو یا غسل نماید آیا غسل یا وضوی آن شخص

صحیح است یا نه

هرگاه شخصی دو بول کرده باشد و در یکی استبراء کرده و در دیگری نکرده باشد

و بعد از آن رطوبتی در زیر جامه اش میبیند آیا آن رطوبت پاک است یا نه نمازی

که با آن رطوبت کرده صحیح است یا نه ج اگر شک در استبراء میکند که آیا استبراء

کرده یا نکرده رطوبتیکه میبیند نجس است و بمقتضای حکم آن عمل نماید ح

س در اثنای نماز چیزی مثل کشودن فوطره وغیر آن از افعال واقوال مشهوره عارض شود و مصلی نداند که این مبطل صلوة است یا نه درین صورت اتمام صلوة لازم است یا قطعش جایز است و بر تقدیر لزوم اتمام مجزی است یا اعاده لازم است مطلقا در وقت ودر خارج وقت

س هرگاه غبار غصبی در لباس یا در بدن مصلی بوده باشد نماز در آن جایز است یا نه و بر تقدیر عدم جواز اگر بعد از تکانیدن و پف کردن و یا مالیدن شک کند که از آن غبار غصبی یا کل غصبی چیزی باقی مانده در محلش یا نه باید بر آن که بتکانیدن متعارف بنود درینصورت بدون شستن محل آن نماز جایز است یا نه

س کسی را وسواس عارض شده و بسبب وسواس زبانش کند میشود و کلمه را دو دفعه یا سه دفعه در نماز میگوید بان یقینا غلط یا ناقص میگوید آیا واجب است که بر آن کلمه غلط یا ناقص اکتفا کند و تکرار وعود نکند تا شیطان از و دست بردارد یا واجب است که تکرار بکند تا بحدی که آن کلمه را صحیح و تام بگوید و بر تقدیر وجوب اکتفا بکلمه غلط

وناقص

وناقص و وجوب عدم تکرار هرگاه بآن اکتفا نکند و چند دفعه تکرار بکند تا بحدی که آنرا صحیح بگوید نمازش صحیح است یا نه

در صورت تکرار [illegible] صحیح قرائت [illegible] نمازش صحیح است اگر بقدر تکرار [illegible] نماز باطل است از جهت [illegible] در اینصورت [illegible]

س هرگاه ببدن یا لباس شخص شیره غصبی یا کل غصبی زده باشد همان لباس وضو ساخته است یا نماز کذارده است آیا نماز یا وضوی آن شخص صحیح است یا نه

[illegible]

س شخصی بجناب آقا سید مهدی مرحوم تقلید نموده و بعد از وفات آن بجناب آقا شیخ جعفر مرحوم و بعد از وفات ایشان بجناب میرزا ابو القاسم و مجتهد آخر بعد وی میرزا بوده است آیا در مسایلی که عارض شده و تقلید نموده و در مسایلی که بعد از این عارض خواهد شد بهر کدام که خواهد تقلید میتواند کرد یا باید بر مجتهد آخرین تقلید کند و در تقلید وی باقی ماند

جایز [illegible]

س سجده سهو یا نماز احتیاط

یا اجزای مشتبه نماز جزو نماز است یا نه مفصلاً بیان فرمایند

[illegible]

س آیا کسی میتواند که خود حصه صاحب الامر ع را بدهد با وجود امکان مجتهد یا نه
در صورتیکه خود نمیتوان داد باید که بمجتهد بدهد یا مجتهد اذن بدهد اگر مجتهد
نباشد خود میتواند داد یا نه ج اگر مجتهد اذن داد بلی میتواند بدهد

لح

س کسیکه سهواً رکوع را فراموش کرد تا داخل سجده اول شد و در اثنای آن بیادش
آمد که رکوع نکرده است آیا نمازش باطل است یا اینکه بسجده دوم داخل شود باطل است
مثلا فرمودند که در صورت اول عود میکند در صورت عود آیا واجب است بایستد و رکوع را
بجا آورد یا آنکه بحد رکوع بایستد و رکوع را بجا آورد و سرش را بردارد و لحظه را
بایستد و بعد از آن بسجده برود ج اگر رکوع را فراموش کرد و جبهه رسید
بمحل سجده و یقین کرد رکوع نکرده نمازش باطل است س در تطهیر مخرج

بول

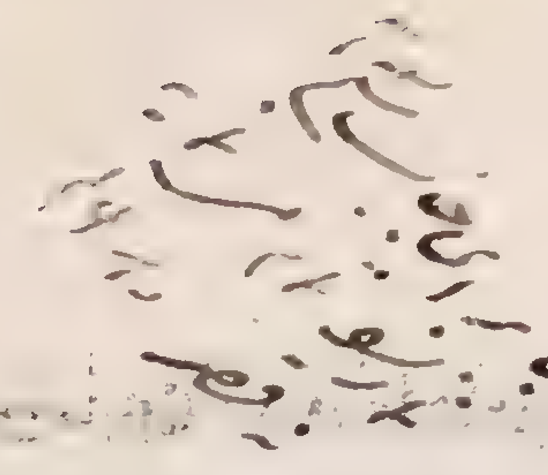
زایل شود و اثرش که عین بیفعل الله

بول یکمرتبه آب ریختن یا ازاله عین کافیست یا نه و همچنین در مخرج غائط یکمرتبه شستن
کافیست یا نه و در بعض حواشی رساله شیخ محمد حسن مرحوم جناب شما نوشته اید که در تطهیر
مطلق نجاسات احوط تعدد است آیا مراد از تعدد دو دفعه است یا سه دفعه یا در بعضی
از نجاسات دو دفعه است و در بعضی سه دفعه یا اینکه مطلقا مثلا با آب جاری و کر دو دفعه است
و با آب قلیل سه دفعه است یا با آب جاری و کر هم سه دفعه است جواب فروض مذکوره را
مفصلاً بیان فرمایند

س مثلا اگر کسی خواهد که بچهار فرسخی سفر کند اما میداند که ده روز باز یاده در آنجا
ماندنی است آیا این را سفر اطلاق میکنند یا نه و نماز را قصر میکند یا نه و هرگاه در بین
سفر قبل از ده روز مراجعت نماید نماز روزه رفتن را قصر میکند یا نه

[illegible]

س اگر کسی در سفر باشد و وقت نماز داخل شود و نماز را نکند تا با وجود وسعت
وقت داخل وطن شود و هنوز وقت باقی بود آیا در این وقت نماز را قصر میکند

یا تمام و همچنین عکس آن چه طریقست

س بر فرض وجوب یا جواز باقی بودن در تقلید آیا مقلّد میتواند از مسایل عدول
کرده تقلید مجتهد حی بکند یا نه

س اگر کسی در رکعتین اخیرتین یا در رکعت سیم مغرب میخواست تسبیحات اربعه را
بخواند و سهواً حمد را خواند و متذکر شد تکلیفش چیست بر گردد تسبیحات را
بخواند یا آنچه خوانده مجزیست

س آیا در میراث و مهر خمس هست یا نه

س آیا پارچه زرینه را نسیه فروختن جایز است یا نه

س طایفه اناث اشرفی مسکوک را که بگردن می آویزند از بابت حلّی
زکوة در آن واجب است یا نه

س آیا از سلام‌ها کدام یکی واجبست

س آیا تقلید اعلم واجب است یا نه

س اگر

س اگر امر دایر شود مابین تقلید اعلم و اورع کدام یکی مقدم است

س اگر مجتهد حی بفرماید که بعد از وفات مجتهد جامع الشرایط در تقلیدش
باقی توان بودن و در این مسئله تقلید مجتهد حی را میتوان کردن و مسئله مذکوره
تقلیدیست یا نه ج

س آیا تمیز کردن واجبات
نماز از مستحباتش واجب است یا نه ج

س اگر مصلّی ذکر رکوع یا سجود را سه مرتبه
بگوید تعیین ذکر واجب از مستحب واجب است یا نه ج

س اگر کسی رای مجتهد خود را در بعض مسایل نداند چه بکند ج

س تسبیحات اربعه را در دو رکعت اخیر یا در رکعت مغرب یکبار خواندن جایز است
یا نه

س در تیمم مسح جبینین واجب است یا نه
س تیمم را یکدست میتوان نمود یا نه

س اگر جامه متنجس ببول را در آب کر تطهیر کنند فشردن ضرور است یا نه

س اگر کسی تطهیر نجاست بول را از جامه با آب قلیل خواهد بکند عصر ما بین دو غسله که بعمل آمد شستن دست لازم است اگر از جامه منفصل شود یا نه و هم چنین بعد از عصر ثانی شستن دست لازم است یا نه

س اگر کسی رخت متنجس را بکسی بدهد که تطهیر نماید آیا قول آنکس در طهارت [illegible] یا نه

قول او معتبر است اگر شخص موثق باشد

س آیا ظن ضعیف در افعال نماز شرعا معتبر است یا نه

س اگر کسی خواسته باشد که گوشت را از نجاست خون پاک نماید در میان کاسه بگذارد و آب بر آن کاسه ریزد که احاطه بآن گوشت بکند آیا پاک میشود یا نه

س اگر گوشت را در میان چیزی بگذارد و آب بریزد بموضع ملاقات خون و شسته شود و غساله اش جدا شود پاک میشود یا نه

س اگر زن مستحاضه باستحاضه قلیله از برای نماز ظهر مثلا وضو ساخت و بعد از

آن

آن حدثی از و سر زند و خونش نیاید بجهت نماز عصر وضو ضرور است یا نه

س آیا در خمس عوض و قیمت جایز است یا نه

س دستمال حریر اگر کسی بر بازوی خود بندد نمازش صحیح است یا نه

س معامله اطفال چه صورت دارد صحیح است یا نه

جواب [illegible] اطفال جایز نمیداند

دیگر جواب [illegible] جایز نمیداند

س نان را بعدد خریدن صحیح است یا نه

س اگر در ذمه کسی نماز قضا بوده باشد و قبل از دخول وقت ادا خواهد وضو بسازد یا غسل نماید بچه نیت وضو و غسل را بعمل آورد در صورتیکه بآن وضو و غسل غرضش نماز کردن نباشد هر گاه ~~وضو و غسل را~~ در اینصورت یعنی در صورتیکه نماز قضائی در ذمه دارد و غرضش نماز کردن نباشد ~~وضو و غسل را بر نیت قربت~~ و وقت ادا هم داخل نشده باشد وضو و غسل را بر نیت قربت یا بر نیت استحباب بعمل آورده باشد بعد از

داخل شدن وقت ادا میتواند نماز ادارا باین وضو وغسل بکند یا نه

س آیا دائمی در نیت کافیست یا نه

س آیا عدول با علم واجب است یا نه

س پوستهای جزئی که از دست ولب جدا میشود پاکست یا نه

س اگر در ذمه کسی نماز قضا بوده باشد واولش نداند یعنی فایته اولی را نداند از کدام نماز ابتدا نماید

س اگر کسی در حال القراءة ایه شک در آیه سابقه نماید تکلیفش چیست

س آیا اجتهاد بشهادتین از اهل خبره وبشیاع قطعی ثابت میشود یا نه

س اگر کسی در بین کلمه عطسه نماید یا سرفه نماید بکند از موضع قطع بگوید یا از اول کلمه وبر تقدیری که از اول بگوید تدارک بجهت زیادتی لازم است یا نه

س اگر چنانچه ذمه کسی مشغول بحقوق الناس بوده یا بر خمس وزکوة تاخیر نماید نمازش چه صورت دارد

صحیح است

س قصد خروج بسلام نماز واجب است یا نه

س اگر کسی سرمه بچشمش بکشد وضو وغسلش با آن صحیح است یا نه

س اگر چنانچه قبل از غسل ترتیبی در بدن شخصی قدری از موم یا خمیر یا سیاهی زیک چسبیده باشد وعوض بهم رسانده باشد وبعد از غسل شک میکند که آیا شیئی مفروض مانع از وصول آب بر بشره شده یا نه تکلیفش چیست

س اگر در مرفق شخصی جبیره باشد در وقت غسل یا وضو چه نحو کند

س آیا جواب سلام تحیت واجب است وهم چنین سلام غلط وهم چنین هرگاه شک نماید

شود که سلام کننده سلام صحیح گفت یا غلط

س اگر کسی بعد از سجدتین شک نماید مابین دو و سه و بنا را بر سه گذارده بعد از قیام ظن نماید که نمازش وقت شک دو رکعت بوده است تکلیفش چیست در رساله کبیر نوشته است که هرگاه شک کرد و اراده به شقی ظن شد اعتبار با خیر است از شقفای شک و دست بر سر دارد

س اگر کسی نمازش را بلا حضور قلب بعمل آورده باشد و خواهد اعاده نماید آیا جایز است یا نه ج نماز بی حضور صحیح است و احتیاج باعاده آن نیست

س اگر کسی شک در رکوع بکند و رکوع را بعمل آورد و بعد از آن ظن از برایش حاصل شود که رکوع مکرر شد تکلیفش چیست ج اگر این ظن در نماز حاصل شود نماز او باطل است و اگر بعد از نماز ظن حاصل شد اگر مستند علمی است باز هم اعاده واجب نیست و الا احتیاطا اعاده

س بلغار پاک است یا نه

س کسی عین مالی که خمس بر آن علاقه گرفته یا زکوة اگر او را معامله نماید و بیع بهم رساند در آن بیع خمس و زکوة شریک نه باشد

س اگر چنانچه مریض عاجز باشد

ازقیام

از قیام در نماز و هم چنین متیمم و متوضی بوضوی جبیره در آن عذر شان نماز قضا کردن ایشان صحیح است یا نه

س هرگاه شخصی خانه را بر سم رهن در نزد شخصی بوعده شش ماه بمبلغ معینی گذاشته و آن تنخواه را برسم قرض حسنه داده و موعدی که قرار داده بودند منقضی شده و آنخانه مذکوره را صاحب تنخواه میتواند بفروشد بی اذن صاحب یا نه

س هرگاه از کسی مکرر نذر و عهد و یمین صادر شود که فلان زن را بعقد خود در نیاورد در اینصورت آن زن با این شخص محرم حرام موبد خواهد بود یا اینکه هرگاه آن زن را بحباله عقد خود در آورد عقد مزبور صحیح خواهد بود و بعقد مزبور نذر و عهد و یمین منحل میشود و کفاره لازم میشود یا نه

س آیا زنی بها یلا مانع بر زانی حرام است مؤبد و یا جایز است که شرعا او را بحباله نکاح خود در آورد و عقد او صحیح خواهد بود یا نه

س شیئ مجهول الوزن را با امکان کیل و وزن میتوان بمصالحه گرفت یا نه

س مثلا کناس بول و غایط انسان را با خاکستر مغشوش کرده در جایی ریخته مدت دو و سه ماه هم باران بر آن میزند هم آفتاب و هم بول بر آن واقع میشود و رنگ آن نجاست در اول سیاه بود و حال هم سیاه است بر ما معلوم نیست که استحاله شده و ببارش طاهر شده یا بر نجاست باقیست و کسی چکمه در پا داشته باشد اوّل در گل طاهر پا نهاده چند قدم رفته و بعد در گل نجس که عرض شد و بعد در گل طاهر قدری رفته و بعد رطوبتی در توی چکمه بپای او رسیده آیا پای آنکس طاهر است یا نه

س چه میفرمایند که واعظی وعظ مینماید و عوام الناس از گفتن آن واعظ یقین آنها حاصل میشود و امّا یاد گرفتن نمی توانند بهمان گفتن واعظ اکتفا میشود یا نه

س آیا تقلید میت جایز است یا نه ج نیست

س هرگاه شخصی نذر کند که خداوند عالم فلان حاجت مرا روا بکند فلان مبلغ را بفلان نقیر بدهم و شرط کند هر وقت که استطاعت دادن مبلغ مذکور میباشم بدهم اتفاق افتاد که حاجتش روا شد امّا مستطیع دادن مبلغ مذکور نشد بعد از وفات نقیر مزبور مستطیع شد آیا درینصورت ناذر شغل ذمّه نیست یا اینکه باید بورثه نقیر مزبور بدهد یا بسایر نقرآء بدهد و هرگاه ناذر مذکور قبل از وفات منذور له مستطیع دادن مبلغ مسطور شود امّا تساهل نماید تا منذور له فوت کند آیا درینصورت مبلغ مزبور را بورثه منذور له بدهد یا چه صورت دارد و هرگاه درصورتی که باید بورثه منذور له بدهد و ورثه اش نقیر نبوده باشند آیا نیز باید بهمان ورثه بدهد یا چه صورت دارد و هرگاه درینصورت که بورثه اش منتقل نماید یا بسایر نقرآء میدهد آیا مجرد

نذادت بمنذور له اوّل مخالفت نذر کرده است که کفاره شرعی مخالفت نذر بر ذمه ناذر
علاقه بگیرد یا مخالفت نکرده است بدادن بورثه یا بسایر فقراء و هرگاه جنس معینی
نذر کرده باشد آیا میتواند که در حین اداء نذر قیمتش را بدهد یا بدل کند بجنس دیگر
یا نه یا موقوفست باذن منذور له [illegible] جواب فرضی مسایل مذکوره را
مفصلا بیان فرمایند شخصی نذر معین کرده یا نذر مطلق که قبل از رواشدن حاجت می خواهد
نذر را بر هم زند آیا عود توان نمود یا نه

س هرگاه کسی مستطیع باشد قبل از بلوغ

آیا ج

آیا حج بروی واجب است یا نه ج بعد از بلوغ واجب میشود در وقت عبادات همگی واجب میشود قبل از بلوغ تکلیفی نمیباشد
س و هرگاه بعد از بلوغ مستطیع شود آیا میتواند آن پول را بمصرف برساند یعنی
زن بگیرد و خانه بسازد و غیر آن یا نه ج حج مقدم است بر چیزهای دیگر
س آیا مؤنه سفر شرط است یا نه ج مؤنه شرط است
س آیا املاک داخل است بمؤنه یا نه ج املاک هم داخل استطاعت است

س و اگر کسی شک بکند که آیا رکوع کرده است یا نه و رفت برکوع و رکوع را بعمل آورد
و بعد از رکوع ظن کرد که رکوع را دو مرتبه کرده است آیا نماز او باطل است یا نه
ج نماز را اعاده نماید ح

س کسی سجدتین را کرد و بعد از سجدتین شک کرد که آیا دو سجده کردم یا یک سجده
دیگر یک سجده هم کرد و بعد از آن معلوم شد که یک سجده زیاد شد آیا سجده سهو
واجبست یا نه ج بقصد قربت سجده سهوی نماید و نمازش صحیح است ح
س و اگر کسی میت را غسل دهد غسل آب سدر یا غسل آب کافور یا غسل آب خالص

آیا آن تخته نجست یا نه و بعد از غسل آب سلیم آیا آن تخته را بشویند و بعد از آن
غسل دیگر بدهد یا نه

س و اگر کسی بداند که وضو ساختن با وضو ضرر میرساند آیا بطبیب گفتن ضرور است یا نه

دانستن خود را در باب ضرر کافی است

س هرگاه کسی برنج را ریخته بتوی دیگ و برنج در توی دیگ پخته شود و دیگ را
بردارد و بریزد توی آب کش بعد از آن معلوم شود که در توی آب کش یک عدد فضله
موشی پیدا شود آیا این چیزی که نجس شده است پاک میتواند کرد یا نه

س هرگاه سگ ظرفی را بزبان بلیسد بچه نحو باید پاک شود آن ظرف و آیا میان
زبان سگ و سایر اعضای او فرقی دارد در تطهیر ملاقی ممسوس یا فرقی ندارد

س هرگاه کسی قدری پنیر داشته باشد در توی خم دیک فضله موش بر او افتاده باشد

آیا میتواند

آیا میتواند پاک بکند یا نه و آیا با آب قلیل میتوانند پاک بکنند یا نه

س و اگر کسی غسل بدل از غسل تیمم کرده باشد آیا میتواند بآن تیمم داخل مسجد شود
یا نه

س اگر کسی میت را غسل بدهد و آب غساله قدری از آن بر جائی کسی برسد آیا آن آب
غساله میت نجس است یا نه

بلی غساله ... نجس است

س اگر کسی غسل جنابت داشته باشد و در بدن او هم جراحت باشد و اگر غسل میکند
ضرر میرساند آیا در اینصورت تیمم مقدم است یا جبیره و هم چنین در اعضای وضو
جراحت بوده باشد اگر وضو گرفته باشد ضرر میرساند تیمم مقدم است یا جبیره یا جمع کند
میان تیمم و جبیره و آیا در صورتی که جبیره میکند واجب است که آب را ببشره برساند
یا همین شستن چیزی که گذاشته است بروی جراحت کفایت میکند

س کسی هست که هم اوقات در نماز سورهٔ قل هو الله احد را میخواند و یک نماز
اتفاقا سورهٔ انا انزلناه را خواند آیا نماز او ضرر دارد یا نه و هم چنین هرگاه
کسی در اثنای حمد قصد کند که سورهٔ قل هو الله احد را مثلا بخواند در وقت
خواندن سوره سهوا سورهٔ انا انزلناه را خواند پیش بعد از شروع بسورهٔ انا انزلناه
متذکر شد آیا عود کند بسورهٔ قل هو الله احد یا اینکه عود نخواهد سورهٔ انا انزلناه را
تمام بکند یا اینکه عود بکند یا اول سورهٔ انا انزلناه آیا در صورتی که قطع کردن سورهٔ
انا انزلناه جایز بوده باشد میتواند سورهٔ غیر از سورهٔ انا انزلناه بخواند یا واجب است
که سورهٔ قل هو الله احد را اگر در اثنای حمد قصد کرده بخواند یا واجب است که سورهٔ انا
انزلناه را از سر گیرد سهو خواندن سورهٔ دیگر غیر از انا انزلناه جایز نباشد

س کسی نماز ایستاده بکند ... آیا
نماز او باطل است یا نه اگر بدون عذر شرعی عمدا در حال ذکر واجب چنین
کنند نماز ش باطل است

س هرگاه کسی نماز بگذارد و در نماز پا را حرکت دهد آیا او ضرر دارد یا نه و هرگاه
بیک قصد و تیز بر زمین بگذارد صحیح
در نماز یک پا را از زمین بر دارد آیا او ضرر دارد و هرگاه سجده گاه از زمین
ایستادن بقدر عرض دو انگشت بالاتر باشد آیا ضرر دارد یا نه

س هرگاه کسی غیر مستطیع مکه معظمه را زیارت بکند بعد از استطاعت دوباره زیارت
خانه کعبه بر او واجب است یا نه

[illegible]

س غسل سنتی از غسل جنابت وغیر آن از غسلهای واجبه مجزی است یا نه و تداخل
در اغسال واجبه جایز است یا نه و بر فرض جواز هرگاه کسی غسل جنابت و غسل حیض را
مثلا بقصد تداخل بعمل آورد آیا در اینصورت وضو ساختن ضرور است یا نه و معنی تداخل را
بیان فرمایند

س اگر کسی نماز بگذارد و در نماز یک رکعت کم کرد و بعد از آن اتفاق افتاد سجده بعد
کرد آیا نماز او باطل است یا نه

س هرگاه کسی ذکر رکوع را سه مرتبه بگوید و تعیین ذکر واجب ضرور است یا نه و هم چنین
در ذکر سجده و کذا در ذکر تسبیحات اربعه و بر فرض وجوب تعیین ذکر مرتبه اولی را
بقصد وجوب بخواند یا هر کدام از اذکار ثلثه میتواند بقصد وجوب بخواند

تعیین [illegible]

س هرگاه کسی یک شخص را وکیل نماید

وآن وکیل

وآن وکیل قبلت نکوید بر و وآن کار را درست نماید آیا صحیح است یا نه

س اگر کسی بالغ نباشد و بعد از ماه مبارک بالغ شود و در ماه گذشته بالغ شد آیا
واجبست تحصیل مسایل احکام ماه مبارک رمضان یا نه

س کسی که انگشتر او نجس شده باشد و آن انگشتر را به دهان برد آیا دهان او
نجس است یا نه [illegible]

س اگر کسی یکی از ائمه معصومین ع را زیارت کند بقصد تعظیم و تکریم سجده
کند بر آنها یا بحد رکوع متواضع باشد نه بقصد تعبد آیا این سجده تعظیمی و تکریمی
بدون قصد تعبد جایز است یا نه و بر عتبات مقدسه ائمه معصومین ع روی نهادن
و بوسیدن جایز است یا نه و هرگاه مصلی محاذی قبر امام معصوم ع نماز گذارد نمازش
صحیح است یا نه

س هرگاه کسی شخصی را وصی کرد که بعد از وفات من از اول عمر تا باخر عمر از برای من نماز و روزه بگیرد و آن شخص موصی وفات و وصی آنچه وصیت کرده بود آنرا تخمین نمود از اول تا آخر عمر پنجاه سال شد مثلا آیا این تخمین که وصی کرده است کافیست یا زیاده بر آن تخمین لازم است

س هرگاه قطرهٔ خون افتد بر روی قرآن یا کتاب و آن خون را از آن قرآن و کتاب چنین بردارند که هیچ اثری از او باقی نماند آیا شستن آن لازم است یا نه

س هرگاه کسی کفش را سهوا بدل کرده باشد آیا میتواند در آن کفش وضو بسازد یا نه

س هرگاه شال که خونین باشد بقدر درهم یا از زیاده بر درهم بغلط شده باشد

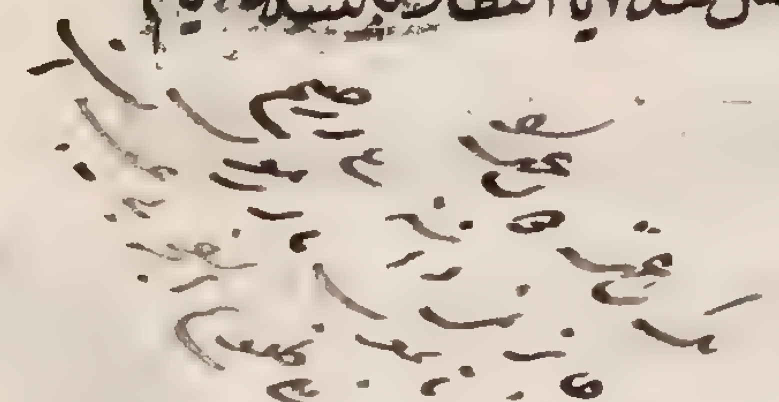
آیا با آن

آیا با آن نماز میتواند بکند یا نه

س هرگاه کسی نذر کرده باشد که هر پنجشنبه را روزه بگیرد و مثلا یک پنجشنبه یا دو پنجشنبه روزه نگرفت و بعد از آن نذر را بوهم برد و کفارهٔ نذر را بجا آورد آیا بعد از آن نذری که شکسته است حکمش باقی است یا نه و هرگاه سهوا یک پنجشنبه را روزه نگیرد آیا کفاره و قضا لازم است یا قضا لازم است تنها یا قضا هم لازم نیست و بر فرض وجوب قضا آیا میتواند که در سایر ایام غیر از پنجشنبه قضا کند یا باید که در روز پنجشنبه غیر معین قضا کند

س هرگاه کسی در خواب ببیند که محتلم شده است و بعد بیدار شود و هیچ چیز نه بیند آیا غسل واجب است یا نه و هرگاه در این صورت بقصد قربت غسل کند وضو لازم است یا نه و بر فرض لزوم آیا وضو را بر نیت وجوب میتواند کرد یا وضو را هم بقصد قربت باید بجا آورد

هر گاه زنی که عادة او صفت روز است مثلا سه روز یا پنج روز خون بیند بعد از آن قطع شود آیا آن روز که قطع شده است میتواند غسل کند یا انتظار بکشد تا ایام عادت او تمام شود

و هر گاه زن متعه شود آیا میتواند یکساعت یا دو ساعت متعه بشود یا نه

هر گاه کسی در سجود یا در سایر افعال نماز بعضی اعضا را حرکت دهد آیا نماز او باطل است یا نه و هر گاه در اثنای ذکر یا قرائت متذکر شود که سهوا حرکت میکند آیا در این صورت واجب است که آن ذکر را قطع کند و ذکر را دوباره بگوید یا ذکر را تمام کند بعد ذکر را از سر گیرد یا اینکه اعادهٔ ذکر لازم نیست همینکه حین تذکر ساکت شد کفایت میکند و هر گاه میان عامل و معمول یا میان مضاف و مضاف الیه متذکر شود آیا یا در حین تلفظ کفتن معمول و مضاف الیه متذکر شود آیا باید عامل و مضاف را دوباره اعاده نماید

بامعمول و مضاف الیه

بامعمول و مضاف الیه یا اینکه اعادهٔ مضاف و عامل ضرور نیست اعادهٔ معمول و مضاف الیه کفایت میکند و هم چنین هر گاه غلط اتفاق افتد در معمول و مضاف الیه وقتی که میخواهد اعاده کند با عامل و مضاف اعاده کند یا بدون عامل و مضاف اعاده کند و آیا فرق دارد میان عوامل بجهت اتصال و عدم اتصال بعضی بعضی با فرق نیست

اگر کسی هزار تومان قرض کند بمدت دو سال و آن هزار تومان در سال اول مستطیع میشود بر رفتن بحج آیا حج واجبست یا نه

هرگاه کسی غسل جنابت کند و بعد از غسل معلوم شد که در میان ناخن چرک هست آن چرک قبل از غسل باقی مانده بود و آب غسل بزیر آن ناخن نرسیده بود آیا غسل آنشخص صحیح است یا باطل

کیفیت تطهیر ... را بیان فرمایند آیا دو مرتبه باید بشویند یا یک مرتبه

تبعیض در تقلید جایز است یا نه

هرگاه کسی شیره انگور را بجوشاند و هنوز دو ثلث آن کم نشده باشد قدری سیب یا زرد آلو بیندازد در توی آن آیا ضرر دارد یا نه و بعد از ثلث شدن شیره پاک میشود یا نه

س هرگاه کسی در وقت شانه کردن ریش مقدری موی کنده میشود که بن آن موها سفید باشد و ... وقت آمدن ... آیا ... یا از ... کثیر نجس میشود یا نه و در صورت ... چه صورت دارد

پاک است

در عبارة ... ریش ... باشد ... اگر ... ان موها سفید ... از این ... مطلق ... است ... دراز

س اگر زنی در ضمن عقد شرط کرده باشد ... یکم ... مرد راضی شده باشد بعد از انعقاد عقد مرد میتواند بجای دیگر زن بگیرد یا نه

س و اگر کسی قرضدار باشد و موسر باشد و قرض را ندهد آیا نماز او ضرر دارد یا نه

صحیح ... دلیل ... ندارد

س هرگاه ماموم در ارکان از امام پیش افتد نمازش باطل است یا نه

س هرگاه کسی بسفر برود بعد از

... در ارکان ... تقدم ... از امام ... باطل نمیشود

[illegible]

داخل شدن وقت فریضه ظهر مثلا و ظهر را نخوانده است آیا آن نماز ظهر در سفر قصر میشود

یا تمام و هم چنین در اول وقت فریضه در سفر باشد و در آخر وقت در حضر آیا نماز را

در این صورت قصر بکند یا تمام یا جمع بکند میان قصر و اتمام

آیا لوطی بودن بشهادة یک زن عادله ثابت میشود یا نه

کسی در نماز یقین کرد که دو رکعت کرده است اما نداند که کدام نماز است نماز

مغربست یا غیر آن از فرایض یومیه در صورت شک چه طور بکند

کسی در نماز جماعت رکعت اول را درک نموده و در رکعت دوم رکوع را درک ننمود ۲

آیا نماز آنکس چه طور است

کسی در نماز نماز مسافر را تمام بکذارد و هنوز وقت ادا باقی باشد اعاده ضرورست

یا نه آیا سجده کردن

برکاغذ

بر کاغذ جایز است یا نه و هر گاه آن کاغذ عربی نوشته باشد یا مکتوب بوده باشد چه طور است

کسی که تقلید کرده بمجتهدی که در تقلید بر میت را جایز میداند و بعد از وفات آن

مجتهد آیا میتواند که نیز [illegible] عمل نموده تقلید بمجتهد حی نماید یا اینکه مجتهد

حی فتوی دهد بر جواز بقای بقول مجتهد میت بعد باقی بماند

[illegible]

اگر کسی عمدا سجده سهو را ترک کند نمازش باطل است یا اینکه اجزای منسیه را عمدا

ترک نماید نمازش چه طور است

[illegible]

آیا کسی شک داشته باشد در اینکه خون در شکم سپش مستحیل شده است یا نه

در طهارت و نجاست آن خون چه میفرمایند و هر گاه یقین [illegible] باشد که مستحیل

نشده آیا بمجرد انتقال بشکم سپش خون پاک میشود یا باید مستحیل بشود بعد از استحاله

پاک شود [illegible]

ماموم هرگاه در لباس امام خون غیر معفو عنه دید چه طور کند ج اگر قبل از نماز جزو ان نجاست امام نداشت و در بین نماز مطلع شد نماز جماعتش صحیح است و به همان جماعت باقی و اگر میدانسته و فراموش نموده اعاده
کند قصد فرادی نماید و اگر شک دارد که آیا امام خبر دارد یا ندارد نیز بجماعت باقی باشد و قصد فرادی نکند ج

هرگاه کسی تقلید بکند یک مجتهد را و از آن مجتهد بعضی مسایل اخذ کرد آن مجتهد وفات یافت و بعد از فوت آن مجتهد تقلید کرد بدیگری و باز هم قدری مسئله از آن اخذ کرد و باز آن مجتهد هم فوت شد و نسبت به آن اشخاص که تقلید کرده است به آن دو مجتهد و مسئله را نمیدانند که از کدام یک اخذ کرده است و آن را هم فراموش کرده است آیا در این صورت آن اشخاص چکار میکنند آیا تقلید میت بکند یا حی

هرگاه کسی نماز قضا داشته باشد [در ذمه] آیا نماز ادا را در سعه وقت میتواند بکند ج با وجود نماز قضا اول [وقت] جایز است خواندن نماز ادا ج هرگاه کسی استخوان

میت

استخوان میت را از قبر بیرون بیاورد بکربلای معلا یا مشاهد مشرفه ببرد آیا ضرر دارد یا نه
ج نبش قبر حرام است اما نقل اموات و عظام اموات بمشاهد مشرفه جایز و مقرون بصواب و ثواب است ج

هرگاه کسی اقتدا کند بامام و عمداً پیش از امام برود برکوع آیا نماز او باطل است یا نه
ج اگر عمداً چنین نماید اثم است و بعد از نماز البته احتیاط اعاده نماز است و اگر سهواً چنین نماید یا اشتباه شود واجب است برگردد و با امام رکوع را بعمل آورد و بعد هم نیز احتیاطاً اعاده نماز نماید ج

هرگاه کسی نذر بکند اگر این گوسفند بچه بیاورد [illegible] بحضرت عباس و بعد از آن فراموش کرد آن گوسفند را از [illegible] و آن گوسفند بچه را [illegible] در دست آن کس آیا میتواند پس بگیرد یا نه ج اگر صیغه نذر را بعربی خوانده است بمقتضای آن باید عمل نماید ج

هرگاه تخم مرغ خون داشته باشد آیا نجس است یا نه ج نجس است

آیا نیت در عبادات داعی بر فعل است یا اخطار بالبال است ج داعی بر فعل است ج

آیا در مکروهها و مستحبات و مباحات تقلید جایز [ضرور] است ج همانکه میداند و عمل میکند تقلید است ج

کسی اراده کرده که نماز ظهر بگذارد و برخواست بقصد نماز ظهر و در قیام فراموش نمود عصر را نیت کرد و بعد ان نماز یاد در میان نماز معلوم شد که عصر را نیت کرده است نماز شخص چه طور است

آیا در نماز تسبیحات اربعه را یکدفعه خواندن واجبست

یا سه دفعه ج سه دفعه خواندن احتیاط است و این احتیاط را ترک نکند م

هرگاه زن در حالت حیض باشد شوهر با او جماع کند آیا غسل جنابت بر زن واجب میشود یا نه و اگر غسل جنابت نکند غسل حیض بکند یا بر عکس کفایت میکند از یکدیگر یا نه ج جنب میشود و وقت غسل کردن اول جنابت را بعمل اورد بس از ان غسل حیض را بعمل اورد و لحدهما کفایت از یکدیگر نمیکند م

هرگاه کسی جوراب که ساق نداشته باشد بر پا نموده بکند در حال نماز آیا نماز باطل است یا نه ج احتیاط اجتناب است از جوراب ساقه کوتاه و در این صورت احتیاط اعاده نماز است م

هرگاه کسی چهار فرسخ راه برود باین قصد که همین روز برمیگردد آنشب آنجا بماند آیا نماز را قصر کند یا تمام

هرگاه کسی نماز قضاء داشته باشد آیا ترتیب

۲ النو ۲ ۲ ۲ ۲

درقضا

۳۷

درقضا شرطست یا نه ج اگر عالم بترتیب ان باشد بطریق ترتیب ترتیب شرط است

هرگاه یک کر آب بوده باشد یا کمتر و آن آب نجس شده آیا بباریدن باران پاک میشود یا نه ج اگر مخلوط با ان شود پاک میشود م

اگر آب چاه نجس شده باشد آیا ده دلو یا بیست دلو بکشند یا آنقدر بکشند که تغییر آن زایل بشود یا تمام بکشند و اگر آب چاه نجس باشد دلوهای مقرره را نکشند و آب چاه بنفسه تغییر شی زایل شود آیا پاک است یا نه و هرگاه کشیدن دلوهای مقرره را واجب دانسته باشید جناب شما بترتیب مفصلا هریک را بیان فرمائید ج اب چاه مجرد ملاقات با نجاست نجس نمیشود علی الاصح اگرچه کمتر از کر باشد ولیکن مستحب است کشیدن دلاء چنین با بدستیکه در کتب فقهیه است مفصلا نوشته شده است بلی اگر متغیر شود بواسطه ملاقات نجاست نجس است و خود بخود اگر دفع تغیر از او شد پاک میشود م

س هرگاه کسی بعد از طلوع صبح غسل کند آیا آن روز را بقصد ندب میتواند روزه بگیرد یا نه

س آیا سجده تلاوت قرآن فوریست یا نه

س کسی داخل مسجد شده دید که نماز جماعت میگذارند امّا این کس امام را عادل نمیداند آیا آذان و اقامه از این کس ساقط است یا نه

س هرگاه کسی نماز قضا داشته باشد آیا میتواند بوضوی سنتی نماز واجب بگذارد یا نه

س ما بر جناب سید الشهدا ع ۳۴ را تحدید فرمائید

س هرگاه کسی نماز بگذارد و اتفاق

افتاد

افتاد ما یصح علیه السجود را در نماز نیافت آیا نماز او باطل است یا نه و هرگاه در صورة فقدان ما یصح علیه السجود در میان نماز بترتیبی قایل شده باشید ترتیب ما یصح علیه السجود را بیان فرمائید و هم چنین هرگاه فاقد الماء او من یضرّ علیه الماء فی الوضوء او الغسل میخواهد تیمم بکند و خاک خالص نیابد هرگاه ... در تیمم بغیر خاک خالص بترتیب قایل شده باشید آن را هم بیان فرمائید

س هرگاه کسی سهوا از رکوع ابعمل یاد برود و داخل سجدهٔ اول شود قبل از ذکر گفتن متذکر شود که رکوع را نکرده است آیا میتواند که عود کند رکوع را بعمل آورد یا نمازش باطل است

ج نمازش باطل است همین قدر که پیشانی‌اش بسجده رسید ملتفت شد رکوع نکرده است لهذا نماز را از سر گیرد

س هرگاه شخصی سهواً مثلاً الرحمن الرحیم بگفت سهواً یعنی مالک یوم الدین را از خاطر گذرانده بخیال اینکه این کلمات که در زبان میگوید مالک یوم الدین است بعد از گفتن مالک بعد از تمام کردن الرحمن الرحیم متذکر شود که الرحمن الرحیم است که در زبان میگوید در این صورت نمازش چطور است ج نمازش صحیح است

س هرگاه انگور یا زرد آلو یا سیب یا غیر آنها از ثمرات در درخت نجس شود مثلاً آفتاب آنرا پاک میکند بعد از خشک کردن آفتاب آنرا یا بلکه باید باب آب شسته شود و همچنین نباتات و القبات مادامیکه در زمین روییده است آیا پاک شدن آن با آفتاب میشود یا محتاج است پاک شدن آنهم باب ج مادامیکه از زمین جدا نشده است بلی آفتاب مطهر اوست مثلاً هندوانه و خربوزه و کاهو و امثال مادامیکه قطع نکردند اورا از زمین و نجس شود و آفتاب بخشکاند پاک میشود

س اگر شخصی کسی را قیم کرد و بعد معلوم شد که اذن مجتهد شرط است معامله کرده است

معامله اش

معامله اش قبل از اذن مجتهد صحیح است یا نه

آیا یک نفر در عقود و ایقاعات جایز است وکیل بشود یا نه که ایجاب و قبول را بوکالت ادا کند یا اینکه باید ایجاب را یکنفر ادا کند و قبول را دیگری

[illegible] در عقود و ایجاب و قبول [illegible]

هرگاه کسی در نماز راست نشود بر کوع رود آیا نماز او باطل است یا نه ج اگر مقصود اینست که رکوع را فراموش کرده بسجده برسید خاطرش در چنین وقتی باید راست بایستد بعد برکوع برود که اگر راست نه ایستد و مخیناً برکوع برگردد نماز باطل است و در صورت اولی احتیاط اول اعاده احتیاط اعاده اصل نماز است بعد از اتمام

صیغه را در بیع و شراء و صیغه مصالحه را و صیغه تمتع را بچه نحو باید خواندن و آیا صیغه ترکی یا فارسی در صیغ مذکوره جایز است یا نه و صیغه بیع و شرط را و صیغه اجاره را هم بچه نحو باید خواندن آیا در مصالحه شرط است که هر دو طرف معلوم بوده باشد یا اینکه یکطرف معلوم بوده باشد کفایت میکند

س هرگاه روغن نجس شده باشد آیا فروختن آن جایز است و ثمنش حلال است یا نه

س هرگاه قدری خون ریخته شود بر رخت کسی و متفرق باشد اگر جمع شده باشد
همهٔ اش یک درهم بغلی میباشد یا زیاده آیا نماز جایز است یا نه و هرگاه خون
قروح و جروح بجای منتقل شود و از آنجا بلباس یا بدن صاحب جروح برسد آیا آن خون
نیز معفو عنه است نسبت بصاحب قروح جروح یا نه

س اگر کسی بفتوی مجتهد میت عمل نماید و بعد آن عمل بافتوی مجتهد حی موافق شده باشد
آیا آن عمل صحیح است یا نه و هرگاه کسی مثلا بمجتهدی تقلید کرده بود که نیت را داعی
میدانست و اخطار ببال را هم جایز میدانست مقلد در حیات مجتهد زبود عبادات را
به نیت داعی کرده باشد و بعد از آنکه وفات همان مجتهد آیا مقلد میتواند عدول نماید
و عملهای خود را به نیت اخطار ببال بجا آورد بدون اذن مجتهد حی یا نمی تواند و هرگاه
در اینصورت خود بخود عدول کرده باشد بدون اذن مجتهد حی آیا میتواند نیز عدول
نماید بر تقلید اول که داعی بوده باشد یا خود بخود نمی تواند بلکه باید باذن مجتهد حی
عدول نماید بر تقلید اول و آیا در صورتی که خود بخود عدول کرده باشد در هر دو فرض
مذکورین آیا عملش باطل است یا نه

س از نماز سنتی بنمازی واجب او بالعکس عدول کردن جایز است یا نه

س اگر کسی در جایی قصد توطن کند شش ماه و بعد از آن پنجاه بماند بعد از آن سفر کند سفر شرعی آیا آنجا که پنجاه مانده است بوطن حساب می شود یا نه ج اگر قصد توطن کرده باشد و بنابر احتیاط شش ماه هم متصل در آنجا توقف نموده باشد حال هر وقت سفر میرود و مراجعت در آنجا باقامه عشره احتیاج

[illegible] ندارد که قصد نماید بلکه همچنین نماز را تمام و روزه را میگیرد اگر چه یکروز در آنجا باشد ع

س هرگاه کسی سادات را قرض دهد یا بر فقیر قرض دهد بعد از آن خمس یا زکوة داشته باشد میتواند آن قرض را بخمس یا بزکوة حساب کند یا نه ج بلی صحیح است اگر از طلب بجای خمس یا زکوة حساب نماید م

س آیا غیر مجتهد میتواند مباشر مرافعه بشود یا باید از مجتهد ماذون باشد

و هرگاه

و هرگاه شخص فاضل از روی کتاب مجتهد حی بدون اذن مجتهد مرافعه کند صحیح است یا نه و آیا از روی کتاب مجتهد میت میتواند مرافعه کند مثل از روی شرح لمعه یا شرح کبیر یا مسالک یا غیر آنها یا موقوف است باجازه مجتهد حی و هرگاه رای مجتهد حی معلوم نباشد و وصول بخدمت مجتهد حی یا بفتوی او متعذر باشد آیا شخص فاضل میتواند از کتب اموات فتوی بدهد و مرافعه کند یا اینکه باید بمصالحه امر مرافعه را بگذراند

[illegible]

[illegible]

س هرگاه کسی را سجده سهو واجب شود آیا تشهد خفیف بجا آورد یا نه ذکر سجده سهو را با تشهد [illegible] و سلامش معلوم فرمائید ج تشهدی که در نماز خوانده میشود بخواند و طریق سجده سهو در رساله من کور است رجوع برساله نموده امر صورت انکشاف بذیرد و مسئله معلوم شود بداند که ملاحظه [illegible]

س سنی عده دار یعنی عده نگاه

داشته باشد در میان عده آیا میتواند بزیارت برود یا نه ج بلی میتواند از خانه بیرون
رود از برای زیارت وغیره یا رب

س هرگاه ریش نجس شده باشد آیا نشر دن ضرر است یا نه ج

س آیا فرق دارد میان عده رجعی و عده باین و عده وفات یا نه ج عده طلاق
سه ضاده د وعده است وعده وفات چهار ماه ده روز است ع

س هرگاه کسی غسل ترتیبی کند قبل از اتمام غسل عضو مغسوله را میتواند بقرآن
یا باسماء خدا و انبیاء و ائمه هدی علیهم السلم برساند یا نه ج نمیتواند در چنین
وقتی مس کتابت نماید الا باتمام غسل ع
س اینکه علماء در رسایل میفرمایند که در وضو یکمرتبه شستن واجب است و دو مرتبه
سنت است و سه مرتبه بدعت است مراد از شستن آنست که روی را مثلا یکدفعه
از رستنگاه موی سر تا آخر ذقن بشوید عرضا طولا [بیکدفعه حساب شود] یا اینکه مراد آنست که
یک مرتبه یا دو مرتبه یا سه مرتبه بروی آب بزنند بعد از آن از رستنگاه [موی سر]
تا آخر ذقن [بیکدفعه] بشوید بیکدفعه حساب میشود یا بدو دفعه یا بسه دفعه حساب میشود

مفصلاً

مفصلاً بیان فرمایند ج مراد از یکمرتبه نه یکمرتبه آب ریختن است بلکه مراد شستن
است به تمام صورت پس اگر شخصی بیست مرتبه آب بریزد بصورت خود
و آب تمام صورت نشست و نگرفت بعد اگر یکمرتبه دیگر آب بریزد و دست
بمالد و آب برساند بتمام صورت آنوقت این همه آب ریختنها
یکمرتبه و یک شستن حساب است ع
س هرگاه کسی نداند که نماز را در سفر قصر باید بکند در این صورت نماز را اتمام بکند آیا
نماز او صحیح است یا نه و همچنین هرگاه مسافر سفری بودنش را فراموش کند و نماز را اتمام
تمام کند نمازش صحیح است یا نه ج اگر در اصل مسئله قصر و اتمام جاهل است
و باین جهت نماز را تمام خواند نماز او صحیح است و همچنین دو روزه اش اگر
افطار نکرده و اما اگر مسافر عالم بحکم بود در اما موضوع را فراموش نمود
و نماز را تمام اعاده کند آن نماز را احتیاطاً شکسته ع
س هرگاه در اثنای نماز کسی بر مصلی سلام دهد و مصلی عمدا جواب سلام ترک
کند نمازش صحیح خواهد شد ج فعل حرام کرده بواسطه ترک واجب اما نمازش
صحیح است احتیاطا اعاده نماز است

در مستحق زکوة یا خمس عدالت شرطست یا نه ج احتیاط علی التر است خصوصا در زکوة م

در غسل هرگاه در اعضای غسل جراحت بوده باشد میتواند که غسل را بطریق جبیره کند یا تیمم متعین است ج غسل جبیره بعمل آورد بلا بعد تیمم هم بکند م

تقلید بچه چیز متحقق میشود بعلم رسانیدن بفتوای مجتهد یا اینکه باید بفتوی مجتهد عمل نموده باشد ج ~~غسل را بطور جبیره بعمل آورد بعد از آن احتیاطا تیمم بعمل آورد~~ تقلید اخذ مسئله است بقصد عمل م

آیا صلوة ظهرین بعد از استتار قرص شمس از عوالی و قلل جبال اداست تا زوال حمره مشرقیه از سمت الراس یا نه بلکه حمره مشرقیه علامت غروبست ج تا حمره مشرقیه از بالای سر رد نشود نماز ظهر و عصر قضا نمیشود بلکه بقدر نماز چهار رکعت مانده از زوال حمره از سمت الراس نماز ظهر قضاست دون عصر

هرگاه ماموم امام را در رکوع درک کند اما یک سجده را درک نکند آیا نماز ماموم چه طورست ج نمازش صحیحست و اگر عمدا خود را نرسانیده بسجده امام اثم و گناهکار است و احتیاط اعاده نماز است

هرگاه در نماز جماعت در صف اول جای یکنفر خالی بماند نماز صف دوم

ویتم

ویتم باطل است یا نه و اگر در صف دوم جای یکنفر خالی باشد در نصف اول نماز صف سیم و چهارم چگونه است ج چه صف اول و چه صف اخر یکنفر فاصله ضرر نمی‌رساند م

هرگاه در مسجد نجاستی باشد که مسجد بآن آلوده نشود و بمسجد نرسد آیا نماز کردن در اینصورت جایز است یا نه ج اگر مسجد کم عرض باشد واجبست ازاله فورا و اگر نماز بکند در وسعت وقت پیش از ازاله نماز صحیح است اگر چه اثم و گناهکار است ج

هرگاه در نماز جماعت دو نفر صغیر یعنی نابالغ در یکجا در صف ماموم ایستاده باشند نماز ماموین که مکلف اند چه طورست ج اگر در صف اول بوده باشد ان ماموم که در طرف ان طفل ایستاده کران دو طفل میانه امام و این واقع شده اشکال و احتیاط در حق چنین ماموم قصد فرادا باشد هم چنین ماموم که عقب ان دو طفل ایستاده است اگر در صف دوم و ما بعد تنها ایستاده است

کسی که اجیر میباشد بختم قرآن از برای غیر مثلا یک جزو یا دو جزو خوانده بعد معلوم شد که یک کلمه مانده است آیا آن کلمه را بخواند یا دو جزو را اعاده نماید

س کسی در نماز الحمد را خواند یا سوره را تمام خواند بعد بخاطرش آمد که کلمهٔ مانده است آیا الحمد یا سوره را از سر گیرد یا همان کلمه را بخواند آیا مثلا در اول الحمد لله رب العالمین سهواً غلط گفته باشد در حین گفتن مالک یوم الدین متذکر شود آیا عود نماید دوباره الحمد لله رب العالمین را یا ما بعدش اعاده نماید یا موالات برهم خورده است باید نماز را از سر گیرد ج از همان جای غلط لازم است برگردد بلکه اگر آن کلمهٔ را که غلط خوانده است مضاف الیه باشد از مضاف برگردد و بخواند تا باخر یا آخر حمد و سوره

س هرگاه کسی زر غیر مسکوک را بفروشد بزر مسکوک با اینکه نصف قیمتش را نقره و نصف دیگر را زر بگیرد آیا این بیع صحیح است یا نه

س هرگاه شخصی نذر کند که خدا ایتام را دختری بدهد من آن دختر را بسید موسی بدهم خدا عطا فرمود بعد از بلوغ شدن دختر میتواند که بگوید من نمیروم یا نه

2

ج بلی دختر اختیار خود را دارد میتواند رد کند و این باب پدر را او تسلطی نیست

چه میفرمایید مثلا شخصی در ذمه اش قضای نماز یومیه باشد آیا میتواند نماز ادا را در اول وقت بگذارد یا تاخیر کند در آخر وقت بگذارد ج بلی اول وقت جایز است نماز بخواند با وجود نماز قضا

مثلا شخصی اعراب آخر کلمات قرائت سوره نمیداند اما در حین قرائت وقف میکند آیا نمازش صحیح است یا نه ج چنین نمازی صحیح است

شخصی ~~بقصد تسبیح~~ در اثنای نماز دعایی میخواند باین خیال که در اینجا وارد است بعد از آن معلوم میشود که در اینجا وارد نیست نمازش صحیح است یا نه
ج بلی نمازش صحیح است

شخصی بعد از سر برداشتن از رکوع جهلاً بگوید سهواً بقصد برخاستن از رکوع میگوید نمازش صحیح است یا نه ج مطلب این سؤال که لا یعقل است اگر مقصود اینست که در رکوع ذکر و بجهت آنکه گفته سر از رکوع برداشت سهواً تکبیر بگوید بعد از سمع الله میباشد باز هم مستحب است در چنین مقامی تکبیر را هم باز بگوید ج

شخصی مثلا واجبات و مستحبات نماز را نمیداند اما نیت نماز را وجوبا میکند
اینقدر میداند که در نماز مستحبات هم هست و واجبات هم هست لکن نمیداند
که کدام واجب است و کدام مستحب درین صورت نمازش صحیح است یا نه ج چنین
نمازی صحیح خواهد بود ج

مسئله شیئی متنجس که قابل تطهیر باشد بیعش صحیح است یا نه بر فرض صحت
بایع بمشتری نجاست مبیع را اعلام نمیکند چه صورت دارد ج بیع آن صحیح است
بشرط خبر نمودن مشتری

شخصی در اثنای نماز مستحبات نمازش را بقصد وجوب و واجباتش را بقصد
ندب از روی جهالت بمسئله بعمل آورد نمازش صحیح است یا نه

شخصی مثلا بکسی مدیون شده آن دین را از مال شبهه ناک یا از حرام محض
میدهد و مدین هم شبهه ناک یا حرام بودن آن مال را نمیداند مدیون بری الذمه میشود یا نه

هرگاه شخصی شک کند در نجاست شیئی مثلا اکثر بعض اشخاص چربی میشود که
بعرق کردن گاه بجای خود روغن میدهد شک میکند آیا این روغن مانع
است یا نه جواب فرمایید ج هرگاه مشتبه است و لا مانع بود و بعد شک
میکند آیا همان چربی باز بیا نجاست باقیست یا نه واجب دفع
آن از موضع ج
شخصی در وقت صبح چنان مظنه کرد هرگاه غسل کند آفتاب میآید تیمم کرد
نمازش را گذارد بعد از آن معلوم شد که آفتاب نیامده است بعد از آن
غسل کرد بعد از آن نیز معلوم شد که آفتاب نیامده است آیا درین صورت
اعاده نماز لازم است یا نه

شخصی تکلیفش تیمم بود بجهت مرض وضو ساخت با این وضو نماز گذارد نمازش صحیح است یا نه
ج وضو باطل است ج
شخصی که بجهت مظنه ضیق وقت چنین فهمید که تکلیفش تیمم است با اینهم
وضو گرفت نماز کرد بعد از آن معلوم شد که وقت وسعت دارد و نماز

در وقت واقع شده است نماز چنین شخص صحیح است یا نه اما در این
صورت که نمازش در خارج وقت واقع شود آیا باین وضو نماز
ادا و قضا میتواند گذارد یا نه

چه میفرمایند در باب کوزه و ابریقی که بر زمین نجس گذاشته شود مثل اکثر بیت الخلاها ج اگر نجس شود نه ابریق و آفتابه بعد هر مرتبه آب ریختن پاک میشود مح

چه میفرمایند در باب وضوی که سهواً یا جهلاً از آب غصبی گرفته شود و نماز گذارده شود با وجود بقاء وقت و خارج وقت ج وضو و نماز هر دو صحیح است چه قبل از نماز خاطرش بیاید یا بعد از نماز یا در وقت یا در خارج وقت

چه میفرمایند در وضو در کفشهای که در مساجد یا غیره بدل میشود گرفته شود ج انشاء الله وضو با چنین کفشی بی عیب خواهد بود مح

چه میفرمایند در باب نجاست پوستی که جدا میشود از بدن انسان بسبب سرما یا خشکی یا غیر آن ج اجزائیکه از بدن انسان جدا میشود طاهر است مح

غسل جنابت از باقی اغسال واجبه مجزیست یا نه بلی ج مجزی خواهد بود

أَيُّ وُضُوءٍ أَطْهَرُ مِنَ الْغُسْلِ چه معنی دارد ج [illegible]

چه میفرمایند در باب عُشری که حصه سادات است بدون اذن مجتهد میتوان داد یا نه ج بلی سهم سادات را بی اذن مجتهد صاحب خمس میتواند بدهد بفقرا از سادات مح

چه میفرمایند در باب زمین مسجد یا خانه یا بازار که آفتاب بر آن نتابد نجس شود بمجرد ریختن آب باران پاک میشود یا نه ج اگر آب قلیل باشد و عرصه آب بروی جاری سازند که غساله را ببرد پاک میشود مح

چه میفرمایند در پاک کردن زمین نجس خشک که عین نجاست نداشته باشد ته نعلین و عصا و کفش و پا که نجس شده باشند ج کف پا و ته نعلین وقتی زمین پاک که زمین خشک باشد [پاک] میکند اینها را و غیر اینها را مطهر نیست

چه میفرمایند در باب کسی که جهلا در مکان غصبی نماز کند ج

اکر جاهل بموضوع باشد نمازش صحیح است ح

با شیر ماهی نماز چه صورت دارد ج اکر مشتبه الحال باشد احوط

اجتناب است ح

با صدف نماز چه صورت دارد ج اکر از حیوان غیر ماکول اللحم باشد
نماز با او نکند و اکر مشتبه الحال در نزد نماز کند اکرچه باشد احوط اجتناب است

چه میفرمایند در باب نماز مصلی که طفلی صد شرا بر دارد و ممکن
اخذ شیئی که جائز الصلواه باشد نشود چه کند ج یا وسعت
است یا ضیق اکر وسعت است قطع نماز و تحصیل ما یصح السجود علیه
میکند و اکر ضیق وقت است سجده میکند بر چیزی که از قطن یعمل آمده باشد و اکر آنهم نباشد بر روی معادن و با فقد آن معادن بر ظهر کف دست و الله اعلم بحقایق الاحکام

چه میفرمایند در باب شخصی که خمس بذمه اش علاقه گرفته و رد کرده است
اما احتیاطا میخواهد بر باره بدهد و سید مستحق هست مال این شخص
را از وجه خمس قبول میکند بعد از آن با شخص مزبور می بخشد و گفتگوی
هم در میان این شخص و سید سابقا شده است مفهوم اش این میشود
که سید قدری بردارد ما بقی را با شخص رد کند آیا چنین شخص بریء الذمه
میشود یا نه ج بعد از اینکه مال سید شد سید خود میداند اختیار
مال خود را دارد میخواهد همه را به بخشد یا بعض اما آن شخص خمس کننده
نوعی کند که در وقت دادن خمس در نیت چنین چیزی نباشد هرچند چنان
باشد اکر پول را دکر نکند باز هم بر آن عزم باشد فی باس ...

چه میفرمایند در رساله مختصر تازه که نوشته اید در هر جا که احوط مطلق نوشته شده در مخالفت آنها
از طرف ما یا خون نیست آیا این احوطها وجوبی است یا نه مثلا در مسئله تطهیر نجاست جامه
که تعدد فشردن را احوط مطلق نوشته اید هرگاه در این مسئله کسی مخالفت کند آیا مغسول
پاک میشود یا نه ج این احوطها که ذکر شده است در رسائل اکر احوط مطلق
بوده باشد باینمعنی که مقید بقید الاولی و الاقرب و الاظهر و امثال اینها نبوده باشد که نوشتیم داخل بتبرک ایشان نیستیم نه از بابت اینست که احوط وجوبی باشد یا اینکه فتوای در این باب نباشد بلکه این نوع را یک راه نجات از برای خود یافته ایم

چه میفرمایند در باب شخصی یا سید مستحق رفیق است در ذمه آن شخص خمس علاقه گرفته همان سید
هم آن شخص را قبول میکند از وجه خمس دوباره با آن شخص می بخشد آیا آن شخص بریء الذمه میشود یا نه
ج

مثلا زید میداند که ده تومان بعمرو داده است و عمرو نمیداند زید مزبور با عمرو میخواهد که او
بمال جزئی مصالحه میکند هرگاه عمرو بداند قدر دین او هرگز راضی نخواهد شد بمال جزئی آیا در این
صورت مصالحه کند بریء الذمه میشود یا نه

شخصی غسل جنابت دارد بحمام میرود بانقصد که پول حمامی را نخواهم داد وصاحب حمام
اینخیال دارد که خواهد داد و غالباً هم اینرا میداند که هرگاه صاحب حمام بداند که پول
نخواهد داد بغسل کردن او راضی نمیشود آیا دراینصورت غسل کند غسلش صحیح است یا نه
ج غسل نمودن درچنین مقامی محل اشکال است

مثلاً زید یکدانگ خانه باغچه را بعنوان مصالحه بعمرو منتقل نمود و درضمن مصالحه زید مزبور
اختیار فسخ مادام الحیوة شرط کرد آیا چنین مصالحه صحیح است یا نه ج بلی چنین
مصالحه صحیح است

باشانه عاج نماز چه صورت دارد ج با اجزاء غیر ماکول اللحم نماز نمودن
صحیح نخواهد بود پس بنا براین از شانه عاج اگر از حیوان غیر ماکول اللحم میباشد صحیح نیست واگر از ماکول اللحم است
واجب است که سوره را معین نموده شروع در آن نماید

چه میفرمایید درباب الفاظی که بقصد زینت در اذان گفته میشود مثل محمد وآله خیر البریة
همراهش باشد ونماز کند عیب ج جزء اذان قرار ندهد ویکوید عیب ندارد
ندارد دلیل سجده

اگر شخصی مدتی از عمرش گذشته و نماز آیات نکرده چه کند ج قضاء آیات
گذشته را واجب است قضای نماز بعمل آورد
نماز بر انقطاع صحیح نخواهد بود عمدا و دانسته

چه میفرمایید درباب جمعی که در بلد شان مجتهد نیست وتا خدمت مجتهد راه بعدی دارد
آیا جایز است بجهت ایشان عمل بکتب اربعه یا فقها نمودن ج درچنین مقامی
عمل باحتیاط نمایند واگر عمل باحتیاط ممکن نباشد وتقلید غیر اعلم هم ممکن نباشد
چه میفرمایید جماع در دبر زن ج در حرام است معصوم فرموده لله شیعه‌ما این کار را نمیکنند
چه میفرمایید درباب صغیری که صد تومان پول دارد تا برسیدن بحد بلوغ هزار تومان شده
آیا خمس وغیره علاقه گرفته است یا نه

چه میفرمایید درباب شخصی که از شخص دیگر قرض کند و میداند که مدیون
خمس اینمبلغ را نداده است آیا مدیون خمس مبلغ مزبور را بستیه شغل
ذمه است یا نه ومیتواند تقاص کند یا نه

چه میفرمایید درباب جهر واخفات قرائت نماز آیات ونوافل یومیه وغیره
ج مخیر است میانه جهر واخفات در نماز ایات ونوافل واما نمازهای
مصلی نام مبارک حضرت رسول الله صلی الله علیه واله را بشنود صلوات
واجبست وبچه نحو صلوات باید فرستاد واگر در نماز بالتلاش شود چه صورت دارد

درچنین وقتی رجوع باعلم اموات از مجتهدین [illegible] نماید و رجوع میکنند بتقلید مجتهدی الاعلم فالاعلم

ج [illegible]

وهرچند اسم شریف آنحضرت مکرر برده شود صلوات بر آن حضرت
و اولادش وجوبًا باید فرستاد ج اسم نام مقدس آنجناب
مطلقا چه در نماز و چه غیر نماز بشنیدن مستحب است صلوات بر ایشان

۲ باین نوع اللهم صل علی محمد وال محمد یا میگویند صلی الله علیه واله ح

مثلا شخصی در اثنای نماز مطلقا بعض کلمات را بلند میگوید برای فهمانیدن
یکمطلب بشخصی آیا نماز مصلی در اینصورت صحیح است یا نه یا اینکه
همین شخص در اثنای قرائت تکبیر گوید قدری بلند بقصد فهمانیدن
مطلبی بینوا اجرکم علی الله ج نماز بقسم مذکور صحیح است
انشاء الله

چه میفرمائید درباب شخصی که مسائل شرعیه را از رای مجتهد جایز التقلید
اخذ کرده باین قصد که عمل خواهم کرد بعد از آن بعض آن مسائل را
فراموش کرده است آیا دوباره یاد گرفتن آن بعض لازم است یا نه

آیا غبن در مصالحه می‌شود یا نه بر فرض بودن حد غبنی را بیان
فرمائید

شخص مثلا نذر معین ما فی الذمه را یا خمس معین القدر را با سید مستحق مصالحه
بمالی میکند آیا چنین شخص با چنین مصالحه بریء الذمه میشود یا نه

46

چه میفرمائید درباب پول قلب و مغشوش که از دیوان داده شود از وجه بده سرانه
که بظلم میگیرند نه از وجه مالیات املاک

چه میفرمائید درباره بودن عدالت شخص عادل که در بعض اوقات غیبت میکند یا گوش میدهد
و صاحب غیبت مستحق آن غیبت نیست در صورتیکه مجهول الحال باشد چه صورت دارد
ج اگر غیبت میکند یا گوش بغیبت میدهد و آن غیبت از جمله مقامی نیست که جایز نیست
گفتن و گوش دادنش البته از عدالت خارج میشود و داخل زمره فاسقین خواهد بود
چه میفرمائید درباب شخص مثلا در پنهان سکه میزند پول سیاه یا سفید درست
میکند در بازار هر ولایت خرج میشود آیا چنین شخص بهر کسی که آن پول را
میدهد مشغول ذمه است یا نه هرگاه وزن این پول از پول پادشاه سبک باشد
اما خرج میشود چه صورت دارد ج اگر وزنش کم باشد هرچه سکه سلطانی
یا غیر سلطانی بدون اطلاع گیرنده و رضای آن مشغول الذمه خواهد مثل اینکه
وزن آن بیست نخود میباید و آن بیست و هفت نخود بجای بیست و هشت
نخود میدهد یا اینکه نقره و طلاش قلابی است کل اینها تدلیس و حرام است

فضلهٔ مرغ غلیواج نجس است یا نه ج نه

چه میفرمایید درباب نجاست آب دیگی که جوش میخورد درحالتی که
پنج دانه انگور بان افتاده باشد و حلّ دران شده باشد یا انگور بظرف
مشبّک بگذارند بهمین دیگ فرو برند چه صورت دارد

چه میفرمایید درباب حلال بودن مال مجوسی که تابع اسلام نباشد
وجزیه هم نمیدهد و گردن نمی‌نهند بقرار داد شارع علیه السلام

ج

چه میفرمایید درباب انگشتری که دران لفظ جلاله یا اسم یکی از ائمه طاهرین علیهم السلام
کنده شده باشد بی وضو دست توان زد یا نه ج مس اسم جلاله را
بی‌وضو حرام است اما اسامی انبیاء و ائمه علیهم السلام احوط
و اولی مس نکردنست .

دم سگ بهتر بود از ریش مردی نار

اللهم العن على ابو بكر وعلى عمر و
على عثمان وعلى معويه وعلى عا
يشه وعلى حفصه وعلى هندة وعلى
ام الحكم تماما
لعنة الله
وسلام

[illegible]

اث یازدم دردم دنیاده کاغد

[illegible]

نامه یازدیدن [illegible] یازدو

آغلامه [illegible] اجال آیل

سور سیل رود [illegible] اسلک

کول معمور جنت [illegible] قلمدون تورت

[illegible]

[illegible] کانه خوشی قلمدون [illegible] قلدی

[illegible] یا الله لطف [illegible] فل

قدرتنه ما رحما یا قوی [illegible]

او رنون [illegible] الها الیمز تو [illegible]